

Fransada
azərbaycanlı
bıçaqlayıb
öldürdülər

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 8 avqust 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 164 (6778) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Azərbaycan üçün şans pəncərəsi...

Elçin Mirzəbəyli:
"Rusiyanın zəiflədilməsi regionun bütün dövlətlərinin və xalqlarının maraqlarına uyğundur"

yazısı səh.9-də

Akif Çovdarov 32 milyonluq əmlakından danışdı

yazısı səh.4-də

Yaşlı şəxslər ipoteka krediti ala bilərmə?

yazısı səh.10-də

Eldar Mahmudovun adamları hücumə keçdi

yazısı səh.4-də

Valyutadəyişmə məntəqələrinin bərpa olunmamasının səbəbləri...

yazısı səh.10-də

Rusiya 2-ci Qarabağ müharibəsinə "seyrci" qala bilər

yazısı səh.11-də

Uşaqların səhvə görə utanan, işini itirən vəzifə sahibləri...

yazısı səh.12-də

Nəvəsini öldürən nəvə tutuldu

yazısı səh.14-də

YDM-lər sürücüləri tənqə gətirib

yazısı səh.13-də

Ağsuda 70 yaşlı kişini canavar parçaladı

yazısı səh.14-də

"Varikosette" elektron alış-veriş saytı vətəndaşları aldadır

yazısı səh.15-də

Azərbaycanın ən böyük xarici sərmayəçisi - bp...

yazısı səh.13-də

Gürcüstana "arxa qapı"dan edilən səfərdə daha bir hədəf

PUTİN QARABAĞDA - BİR QƏFİL ZİYARƏTİN AZƏRBAYCAN EXOSU

Kreml başçısının beynəlxalq hüquqa zidd olan Abxaziya səfəri erməni separatçıları da ruhlandıracaq; 4 il sonra təkrarlanan gedişin yeni pərdəarxası; **politoloq:** "Rusiya yaratdığı müharibə ocaqlarını tam nəzarətdə saxlamaq iqtidarında deyil..."

yazısı səh.8-də

Əli Həsənovun qatil nəvəsi Nail Allahverdiyev həbs edildi - ilginç detallar

Dəhşətli qəzanı törədən deputat nəvəsi ilə yarışan sürücü də həbs olundu; Fazil Mustafa: "Faktır ki, vəzifəli, imkanlı şəxslərin içərisində bir çoxları uşaqlarına nəzarəti itirib"

yazısı səh.3-də

Sərdar Cəlalovlu:
"Qarabağı azad etməyə Sürət Hüseynov imkan vermədi"

yazısı səh.5-də

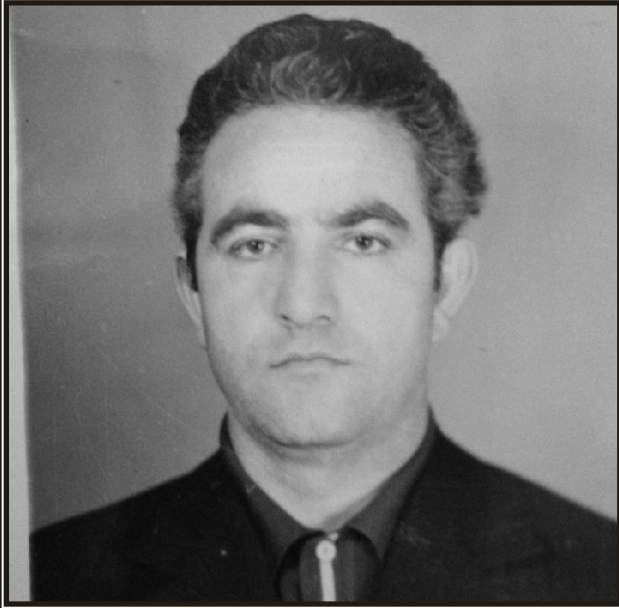
Ağacan Əbiyevdən Astan Şahverdiyevə sət sözler: "Niye hər yerə başını soxursan?"

yazısı səh.2-də

Putinin hər il türk yurdu Tuvaya təkrarlanan ziyarətində sirr pərdəsi

yazısı səh.6-də

Arif Bəşiroğlu - Nekroloq

Avqustun 6-da "Yeni Müsavat" media qrupunun rəhbəri Rauf Arifoğlunun və qəzetin baş redaktorunun 1-ci müavini Azər Ayxanın atası Abbasov Arif Bəşir oğlu 78 yaşında qəflətən vəfat edib.

Arif Abbasov 1939-cu ilin noyabr ayında Tovuz rayonunun Yuxarı Öysüzlü kəndində anadan olub və ömrü boyu bu kənddə yaşayıb, orta məktəbdə müəllim vəzifəsində çalışıb.

O, nümunəvi, zəhmətkeş ata olaraq 4 övlad böyüdü və övladlarının hər birinin ali təhsil almasına, fəal vətəndaş olmasına çalışıb.

Eloğluları, yaxınları Arif müəllimi qayğıkeş, elcanlı, xeyriyyəçi insan kimi tanıyırlar. O, kənddə camaat üçün ümumi bulaq inşa etdirib, el-obanın xeyir-şər işlərində də iştirak edərək, fəallıq göstərmişdir.

Arif müəllimin işıqlı xatirəsi Tovuz camaatının, mərhumu tanıyanların yaddaşında daim yaşayacaq.

"Yeni Müsavat" qəzetinin kollektivi Rauf Arifoğluna və Azər Ayxana ata itkisi ilə bağlı başsağlığı verir, kədərlərinə şərik olduğunu bildirir.

Allah rəhmət eləsin!

Başağlığı

Deputat Vahid Əhmədov Rauf Arifoğluna atası Arif bəyin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Dilə Əliyeva adına Azərbaycan Qadın hüquqlarını müdafiə Cəmiyyətinin sədri Novella Cəfərova və cəmiyyətin bütün kollektivi Rauf Arifoğluna atası Arif bəyin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İsgəndər Həmidov və Azərbaycan Milli Demokrat Partiyası (Boz Qurd) Rauf Arifoğluna atası Arif bəyin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının Ağsaqqallar Şurasının sədri Asif Məmmədli Rauf Arifoğluna və Azər Ayxana ataları Arif Abbasovun

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Nazirlik müğənnilərə xəbərdarlıq etdi

"Ölkə çıxışınıza qadağa qoyula bilər"

Vergilər Nazirliyi şou-biznes nümayəndələri üçün daha bir bildiriş-müraciət yayıb. Müraciətdə bir daha vurğulanıb ki, qanunla müəyyən edilmiş vergiləri və başqa dövlət ödənişlərini tam müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədikdə, vergi borclarının ödənilməsinə təmin etmək üsulu kimi vergi ödəyicisi olan fiziki şəxsin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması üçün vergi orqanı məhkəməyə müraciət etmək hüququna malikdir. Digər tərəfdən, Cinayət Məcəlləsinin 213-cü maddəsinə əsasən isə xeyli və ya külli miqdarda vergiləri ödəməkdən yayınma cinayət əməli hesab olunur.

Eyni zamanda, vergi öhdəliklərini tam həcmdə və vaxtında yerinə yetirməyən, o cümlədən vergini hesabatda göstərməli məbləğə nisbətən azaldan və büdcəyə çatması vergi məbləğini hesabat təqdim etməməklə vergidən yayınan şəxslərə qarşı qanunvericiliklə müəyyən edilmiş maliyyə sanksiyaları və digər məsuliyyət tədbirləri tətbiq edilir". Müraciətdə həmçinin qeyd olunub ki, Vergi Məcəlləsinin 23.1.15-3-cü maddəsinə əsasən vergi ödəyicisi vergi öhdəliyini müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədikdə, vergi borclarının ödənilməsinə təmin etmək üsulu kimi vergi ödəyicisi olan fiziki şəxsin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması üçün vergi orqanı məhkəməyə müraciət etmək hüququna malikdir. Digər tərəfdən, Cinayət Məcəlləsinin 213-cü maddəsinə əsasən isə xeyli və ya külli miqdarda vergiləri ödəməkdən yayınma cinayət əməli hesab olunur.

Xatırladaq ki, nazirlik vergi borcuna görə ötən il bir neçə məşhur müğənninin ölkədən çıxışına qadağa qoymuşdu. Onların arasında əməkdar artistlər Abbas Bağırov, Ayyun Bəylər, müğənni Ramal İsrailov da var idi.

□ XALIDƏ

Məktəblərdə təmayül siniflərin təşkili qaydaları açıqlandı

Təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov tam orta təhsil səviyyəsində təhsilin təmayüllər üzrə təşkil olunduğu ümumi təhsil müəssisələrinin 2017-2018-ci dərslər üçün tədris planlarının təsdiqi haqqında əmr imzalayıb.

Təhsil Nazirliyindən APA-ya verilən xəbərə görə, əmrə əsasən, tam orta təhsil səviyyəsində təhsilin təmayüllər üzrə təşkil olunduğu ümumi təhsil müəssisələrində təhsil prosesinin təşkili və tənzimlənməsini təmin etmək məqsədilə 2017-2018-ci dərslər üçün tam orta təhsilin təmayüllər üzrə təşkil olunduğu ümumi təhsil müəssisələrinin XI sinifləri üçün tədris planları, "Tədris planlarına dair qeydlər" və tam orta təhsil səviyyəsində təmayül-ləşmənin pilot qaydasında tət-

biq olunduğu ümumi təhsil müəssisələrinin XI sinifləri üçün tədris planları, "Tədris planlarına dair qeydlər" (16-24 nömrəli əlavələr) təsdiq edilib.

Qaydalara əsasən, təmayül sinifləri şagirdlərin sayı ən azı 20 (iyirmi) nəfər olmaqla komplektləşdirilir. Şagirdlərin sayı 20 (iyirmi) və daha çox olan siniflər aşağıdakı fənlərin tədrisində 2 (iki) qrupa bölünür: Tədris rus dilində aparılan siniflərdə "Azərbaycan dili - dövlət dili kimi" və tədris dilindən asılı olmayaraq "Xarici dil", "İkinci xarici dil", "Fiziki tərbiyə".

Fənn müəllimlərinin rəyi, şagirdlərin fənlər üzrə təlim nailiyyətləri və onların maraqları, buraxılış imtahanlarının nəticələri, valideynlərin razılığı nəzərə alınmaqla təmayül siniflərinin ilkin komplektləşdirilməsi iyun ayının sonunadək başa çatdırılır. Şagirdlərin hazırlıq səviyyəsinə görə, zəruri ehti-

yac olduğu halda, məktəb Peşəkar Şurasının qərarına əsasən, təmayül fənlərindən hər hansı birinə ("texniki" təmayül üzrə "Riyaziyyat", "Fizika" və "Kimya", "riyaziyyat-iqtisadiyyat" təmayülü üzrə "Riyaziyyat", "Coğrafiya" və "Azərbaycan tarixi", "humanitar" təmayülü üzrə "Azərbaycan dili", "Xarici dil", "Azərbaycan tarixi" və "Ümumi tarix", "təbiət" təmayülü üzrə "Biologiya", "Kimya" və "Fizika") digər bir təmayül fənni hesabına 1 (bir) saat artıq vaxt verilə bilər. Müəyyən olunmuş təmayüllər üzrə tədris planlarında dərslərdən məşğələlərə ayrılmış 2 (iki) saatdan 1 (bir) saati bütün şagirdlər cəlb olunmaqla "Nüfuz mədəniyyəti", digər 1 (bir) saati isə "İqtisadiyyatın əsasları" fakültativ kursunun tədrisinə ayrılır.

Əmrin icrasına nəzarət nazir müavini Ceyhun Bayramov və həvalə olunub.

Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu son 7 ayda 2 milyondan çox sərnəşinə xidmət göstərmişdir

Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu 2017-ci ilin yanvar-avqust ayları ərzində təxminən 2,2 milyon sərnəşinə xidmət göstərmişdir ki, bu da öncəki illərin göstəricilərindən 30 faiz çoxdur.

Heydər Əliyev Beynəlxalq Hava Limanının mətbuat xidməti bildirir ki, hesabat dövründə "Azərbaycan Hava Yolları" (AZAL) milli aviadaşıyıcısının payına 1,25 milyon sərnəşin düşmüşdür ki, bunun da 329 min nəfəri daxili reyslərlə daşınıb.

Sərnəşlərin 85 faizi beynəlxalq reyslərin payına düşüb. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun beynəlxalq daşıyıcılarının 49,6 faizi AZAL-ın, 50,4 faizi xarici aviadaşıyıcıların payına düşüb.

Hazırda Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu 53 istiqamət üzrə 29 aviashirkətə xidmət göstərir. Yeddi aviashirkət - "İrAero", "Jazeera Airways", "ZagrosJet", "Pegas Fly", "Kish Air", "Nordwind Airlines" və "Wataniya Airlines" cari ilin yayından uçuşlara başlayıb.

Cari ilin sentyabr ayından Azərbaycan ilk lou-kosteri "Buta Airways" uçuşlara başlayacaq.

Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun yeni aeroqazal kompleksi (Terminal 1) 2014-cü ilin aprel ayında istifadəyə verilib. Onun ümumi sahəsi 65 min kvadratmetr təşkil edir.

Dünyada müxtəlif aviashirkətlər və hava limanları tərəfindən göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin öyrənilməsi üzrə ixtisaslaşan Böyük Britaniyanın nüfuzlu konsaltinq şirkəti "Skytrax" tərəfindən Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu 4 ulduza layiq görülüb.

Cari ilin mart ayında Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu Rusiya və MDB ölkələrinin bütün hava limanları arasında göstərilən xidmət səviyyəsinə görə ən yaxşılar siyahısına başçılıq edərək, Skytrax World Airport Awards mükafatına layiq görülüb.

Prezident "İşsizlikdən sığorta haqqında" qanunun tətbiqi barədə fərman imzaladı

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev "İşsizlikdən sığorta haqqında" 2017-ci il 30 iyun tarixli qanunun tətbiqi barədə fərman imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, Nazirlər Kabinetinə 3 ay müddətində Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının "İşsizlikdən sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini, həmin qanunun pozulmasına görə məsuliyyət müəyyən edən qanun layihəsini hazırlamaq, habelə mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlamaq və bunun icrası barədə 5 ay müddətində Azərbaycan prezidentinə məlumat vermək tapşırılıb.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi isə "İşsizlikdən sığorta haqqında" qanunun 17.1-ci maddəsinin ikinci cümləsinə uyğun olaraq, ərizənin formasını və ərizəyə əlavə olunan sənədlərin siyahısını üç ay müddətində təsdiq edib, həmin normativ hüquqi aktın Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi barədə Azərbaycan prezidentinə məlumat verməlidir.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01; 434 01 33

Bir neçə gündür ki, avqustun 3-də Heydər Əliyev Prospektində iki nəfərin ölümünə, iki nəfərin isə yaralanmasına səbəb olan ağır avtomobil qəzası ictimaiyyətin müzakirəsindədir. Məsələn aktual edən səbəblərdən biri hadisəni törədən şəxsin baş nazirin müavini, "Qaçqın-kom"un sədri Əli Həsənovun nəvəsi Nail Allahverdiyev olmasıdır. Lakin hadisəni törədən Nail Allahverdiyev olması heç də qəza günü ictimaiyyətə məlum olmadı.

Belə ki, başda Əli Həsənov özü olmaqla, ailə qəzanın Nail tərəfindən törədildiyini gizlətməyə çalışdı. Maraqlısı odur ki, bəzi şəxslər, o cümlədən deputat Astan Şahverdiyev mətbuata açıqlamasında əminliklə, dönə-dönə bildirdi ki, hadisəni törədən heç də Əli Həsənovun nəvəsi olmayıb. Deputat hətta bu kimi "yalan" məlumatı yayanları da qınamaqdan çəkinmədi. Ölkə.az saytına müsahibəsində deputat söyləyib:

"Qəza baş verən zaman Əli müəllimin nəvəsi orada olmayıb, öz evində olub. Bu bir hadisədir və hər kəsin başına gələ bilər. Mən yenə deyirəm ki, Əli Həsənovun nəvəsi həmin günü evində olub. Bunu sübut etmək üçün nə qədər şahid desən var. Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığı varsa, bu o demək deyil ki, sən ağılına gələni yazmalısan. Deməzdim ki, bu cür yazılardan arxasında tək-cə müxalifətçilər dayanır. Əli Həsənovun cənab Prezidentə, dövlətə və dövlətçiliyə sadıqlığı bezi adamları narahət edir".

Növbəti gün Daxili İşlər Nazirliyinin rəsmi açıqlamasında isə Astan Şahverdiyevin "şahid"liyi təzib olundu. Belə ki, DİN-in mətbuat xidməti virtualaz.org saytına bildirib ki, "Mercedes Gelandewagen" markalı yolsuzluq avtomobilinin sürücüsü Nail Allahverdiyev olub.

Hadisə ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) və Respublika Baş Prokurorluğu birgə bəyanatında qeyd olunur ki, faktla əlaqədar Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü (yol hərəkəti qaydalarını pozma - iki və daha artıq şəxsin ölümünə səbəb olduqda) və 264-cü (Yol nəqliyyat hadisəsi yerindən qaçma) maddələri ilə başlanılmış cinayət işi üzrə zəruri istintaq hərəkətləri və təxirəsalınmaz əməliyyat-axtaz tədbirləri həyata keçirilib. Qəzanın baş verdiyi ərazidə olan müşahidə kameralarının görüntülərinə baxış zamanı "Mercedes-Gelandewagen" markalı avtomobilin sürücüsü Nail Allahverdiyev olub. Məhkəmənin qərarı ilə onun barəsində 4 ay müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Bundan başqa, həmin vaxt orada yüksək sürətlə avtoxuliqanlıq hərəkətləri törətməklə ictimai asayışı kobud şəkildə pozan "Mazda" markalı avtomobilin sürücüsü Bakı şəhər sakini, 1995-ci il təvəllüdü Mir-məhəmməd Ələvsət oğlu İsmayilov olması da müəyyən edilib və məhkəmə tərəfindən

Əli Həsənovun qatil nəvəsi Nail Allahverdiyev həbs edildi ■ ilginclik detalları

Dəhşətli qəzanı törədən deputat nəvəsi ilə yarışan sürücü də həbs olundu; Fazil Mustafa: "Faktıdır ki, vəzifəli, imkanlı şəxslərin içərisində bir çoxları uşaqlarına nəzarət imkanını itirib"

Məhəmməd İsmayilov

barəsində 1 ay müddətinə inzibati həbs qərarı verilib.

Birgə rəsmi məlumatda həmçinin aşağıdakılar da vurğulanıb:

"Bununla əlaqədar qeyd edirik ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin dəfələrlə etdiyi ciddi xəbərdarlıqlardan nəticə çıxarmayan, özbaşınalıq və cinayətlər törətməkdən belə çəkinməyən dövlət məmurlarına və onların ailə üzvlərinə hələ də rast gəlinir. Odur ki, Daxili İşlər Nazirliyi və Respublika Baş Prokurorluğu bir daha bildirir ki, tutduğu vəzifəsindən, etdiyi xidmətlərdən və nüfuzundan asılı olmayaraq dövlət başçımızın məlumat tələblərinə etinasız yanaşan, öz davranışları ilə cəmiyyətə qarşı açıq hörmətsizlik nümayiş etdirən, mövcud qayda-qanunları kobud şəkildə pozan hər bir məmur və onların ailə üzvləri barəsində qanunvericiliyə uyğun olaraq ən sərt tədbirlər görülməlidir".

Report-un məlumatında qeyd olunur ki, Nail Allahverdiyev artıq Bakı İstintaq Təcrid-xanasına köçürülüb.

Qəza nəticəsində müxtəlif dərəcəli bədən xəsarəti alan iki Türkiyə vətəndaşı cütlük Mutallib Tekiş və Songül Tekişin vəziyyətinin ağır stabil olduğunu öyrəndik. Müalicə aldıqları xəstəxanadan "Yeni Müsavat"a bildirildi ki, xanım artıq əməliyyat olunub:

"Vəziyyətləri stabil olaraq qalır. Xanım əməliyyat olunub və hazırda stasionar şöbəsindədir. Yoldaşı isə reanimasiya şöbəsindədir və müalicə alır".

Astan Şahverdiyevə də zəng edərək, əminliklə söylədiyi məlum açıqlaması ilə bağlı münasibət öyrənmək istədik. Lakin o bildirdi ki, bu barədə heç bir fikir söyləmək istəmir.

Avqustun 3-də Bakının Heydər Əliyev prospektində dəhşətli qəza ilə nəticələnmiş hadisədən əvvəl "Gelandewagen" markalı avtomobil ilə yarı-

şan 99 FS 777 dövlət nömrə nişanlı "Mazda" avtomobilinin sürücüsü Mirməhəmməd İsmayilov da həbs edilib.

"Report"un xəbərinə görə, hakim Kəmalə Əmirxanovanın sədrliyi ilə keçirilən prosesdə avtoxuliqanlıqda günahlandırılan M.İsmayilov bir ay müddətinə inzibati həbs cəzasına məhkum edilib.

Qeyd edək ki, "Maqa" ləqəbi ilə tanınan M.İsmayilov Bakı şəhəri, Nəsimi rayon Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polis Şöbəsinin sabiq rəis müavini, polis mayoru Ələvsət İsmayilovun oğludur. M.İsmayilovun Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 20-ci Polis Bölməsində çalışdığı bildirilir.

Deputat Fazil Mustafa hadisə ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, proses əsnasında hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən doğru bir addım atıldı: "Hər kəs qanun qarşısında bərabərdir. Bu, həm də profilaktik xarakterli bir

addım idi. Ümumiyyətlə, qudurğunluğu məmur, iş adamı yaxud da yoxsulun obrazında ayırmaq doğru deyil. Qudurğunluq, harnlıq bütün cəmiyyətlərdə hər bir təbəqəyə aid olan məsələdir. Təbii ki, məmurlar, vəzifəli şəxslər bu məsələdə daha çox məsuliyyət daşıyırlar ki, dövlət idarəetməsində bu kimi hadisələrin baş verməsi dövlətdə müəyyən insanların güveninə təsir edir. Lakin bunu, bütövlükdə cəmiyyətdə maarifçilik yolu ilə yığışdırmaq lazımdır. ABŞ-da qiy-

bunu söyləmək doğru deyil. Hadisəni görmədən, dəqiq bilgilil olmadan fikir söyləyib, hüquq-mühafizə orqanlarını yarıltmaq, onların işinə maneə yaratmaq olmaz. Məncə, kimliyindən asılı olmayaraq belə bir informasiya verməsi uğursuz bir addımdır. Bunu doğru hesab etmirəm".

Deputat Əli Həsənovun nəvəsinə neçə il həbs cəzası verilə biləcəyinə də toxundu: "Burada 10 ilə qədər azadlıqdan məhrum etmə cəzası nəzərdə tutulur. Lakin digər amil-

məti 6-10 mindən yuxarı maşın sürən adama çox az rast gəlmək olar. Halbuki maşınların istehsalının çoxu elə Amerika aiddir. Eləcə də Almaniyada da bu cürdür. Maşın yarışdırmaq üçün bir yarışma var ki, Bakıda da keçirilir. Azərbaycan cəmiyyətinin psixologiyasından maşınla küçədə yarışmaq ənənəsini qaldırmaq lazımdır. Yarışmaq istəyirsənsə qatil beynəlxalq yarışlara, ölkəmizə də medal gətir. Avto dayanacaqlarda saxlanılan avtomobillərin sayı kifayət qədərdir. Həbs edilən şəxslərin, imkanlı adamların nə qədər maşınları müsadirə olunub. Müəyyən dərəcədə aydın olur ki, bunların hamısı şöhrət naminə maşın kolleksiyası yığırlar. İnsanlar gerek bir daha düşünsünlər ki, belə bir məsələnin sonu faciə ilə nəticələnir. Bu faciə nəticəsində çoxsaylı insanlara mənəvi zərər dəydi. Elə faciəni törədənlerin də ailələri əziyyət çəkirlər. Ona görə də bu məsələyə "oldu, bitdi" kimi baxılmamalıdır. Gələcəkdə bu tendensiyanın qarşısını almaq üçün məsələ ətrafında sağlam müzakirələr aparılmalıdır. O məntiqlə yox ki, filankəs varlıdır və sairə. Bu cür yarışma da cəmiyyətdə geniş yayılıb və doğru saymıram. Çünki biz, müasir, bazar iqtisadiyyatına uyğun bir cəmiyyətlik və burada hər kəsin bərabər olması deyər şərt yoxdur. Kimsə varlı, kimsə kasıb olacağına qoy bu onun evinin içində hiss olunsun. İnsanlar hamıya aid olan yerlərdə, başqasına zərər vuraçaq addımlar atmağa meyillənirlərsə, bunun cəzası çox sərt olmalıdır".

F. Mustafa deputat həmkarı Astan Şahverdiyevin də fikirlərinə münasibət bildirib: "Faktı bilmirsənsə, fakt haqqında məlumatın yoxdur

lər də ortaya çıxa bilər. Burada həm də ölənlər və türk vətəndaşları tərəfindən müəyyən dərəcədə mülki iddia da qaldırılabilir. Bu, məhkəmənin müzakirə edəcəyi bir məsələdir. Ola bilər ki, cəza sərtləndirilsin. Yeni nə isə qəbul olunarsa, bunun geriye qüvvəsi yoxdur. O baxımdan da indiki vəziyyət təqribən 6 nəfərin ölümünə səbəb olmuş avtobus sürücüsünün vəziyyəti kimidir. Ancaq burada qaldırılan cinayət işində hadisə yerindən qaçma məsələsi də var. Bir nüans da var ki, yaralanma motivi olarsa və təcili yardım maşını ilə aparılıbsa, bu, tamam başqa situasiya yaradır və qaçma məsələsi kimi xarakterizə olunmaya bilər. Bunu da məhkəmə araşdıracaq. Bütövlükdə isə çox acınacaqlı hadisədir. Ümid edək ki, Azərbaycan cəmiyyətinə bu hadisə başqa insanlara da dərs olacaq. Bu məsələdə valideynləri də tam qınamaq olmur. Faktıdır ki, vəzifəli, imkanlı şəxslərin içərisində, çox adamlar uşaqlarına nəzarət etmək imkanını itirib. Bəlkə də bu insanları daha çox mediyanın öhdəliyinə buraxmaq lazımdır ki, cinayətkar fəaliyyətlə məşğul olma potensialı olan şəxslərin vaxtında aşkar edilməsi üçün medianın, hüquq-mühafizə orqanları ilə birlikdə səfərbər olmasına böyük ehtiyac var. Biz, yalnız cəza baş verdikdən sonra addımlar atmağa başlayıb, kimlərsə qınayırdıq. Bu hadisə sadəcə olaraq mərkəzdə olduğu üçün bilindi. Kənarında isə onlarla qudurğunluq hadisəsi baş verir. Bəzən heç polisi də saymayıb, təhqir edirlər. Ona görə də media ilə hüquq-mühafizə orqanlarının bəlkə də bir konfrans keçirməsi çox vacib olar".

İş adamı Maqsud Mahmudov sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun, onun komanda üzvlərinin əməllərindən ciddi zərər çəkənlərdəndir. Şantaj olunub, əmlakları əlindən alınıb. 2015-ci ildə ölkə başçısının sabiq naziri işdən çıxarmasından dərhal sonra mətbuata çıxıb başına gətirilən müsibətləri danışan da, məhkəmələrə üz tutub "mahmudovçu"lara qarşı iddia qaldıran da o olub.

Eldar Mahmudovun

adamları hücumda

Rayon məhkəməsinin hakimi Ali Məhkəmənin qərarını ləğv etmək istəyir...

M.Mahmudovun iddialarından biri ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) müstəntiqi Cavid Quluzadə və Azad İsmayılova qarşı olub. Nərimanov Rayon Məhkəməsinə iddia ərizəsi ilə müraciət edən iş adamı qeyd edib ki, Bakı-Sumqayıt yolunda yerləşən "Las Veqas" restoran kompleksi və "Mercedes C 300" markalı, qara rəngli, Az 90 ZD 650 nömrə nişanlı maşını MTN əməkdaşları tərəfindən ondan zorla alınıb. Maşını müstəntiq Cavid Quluzadə əvvəlcə öz adına keçirib.

İşin mahiyyəti budur ki, 2015-ci ilin əvvəlində iş adamı Maqsud Mahmudov "Texnikabank"a müraciət edərək 1 milyon 500 min manat kredit alıb və özü də bilmədən "MTN çetesi"nin diqqət mərkəzinə düşüb. İş adamı həmin kreditin alınması üçün Bakı-Sumqayıt yolunda yerləşən "Las Veqas" restoran kompleksini girov qoyub. Kreditin alınmasından 3 ay sonra M.Mahmudovu "Texnikabank"ın Müşahidə Şurasının sədri vəzifəsini icra edən Ayaz Gərayzadə və müavini, Beynəlxalq Bankın sədri Cahangir Hacıyevin bacısı oğlu Cəmin Hacıyev çağırıblar. İş adamına qarşı aqlesiğmaz tələb irəli sürülüb. Ondan reket qaydasında 2020-ci ilədək geri qaytarmalı olduğu krediti 3 günə geri ödəmək tələb olunub. 3 gün sonra isə o, MTN-in istintaq şöbəsinin müstəntiqi Cavid Quluzadənin müşayiəti altında "Texnikabank"a, Cəmin Hacıyevin hüzuruna aparılıb. İş adamı MTN-ə aparılmaqla təhdid edilib, başına oyun açılacağı deyilib. Bundan sonra iş adamı pulu ödəmək iqtidarında olmadığını söyləyib. Onu MTN-çi müstəntiq və digərlərinin əhatəsində təhdid altında Sumqayıt şəhərində yerləşən notariustardan birinə aparıblar. Orada "Las Veqas" restoran kompleksini özləri ilə gətirdikləri Azad İsmayılovun adına rəsmiləşdiriblər. Cəmin Hacıyev bununla da kifayətlənməyib, iş adamına hesabına 115 min dollar köçürtdürüb. Bundan başqa, M.Məmmədovun qardaşı oğlunun adına olan "Mercedes

C 300" markalı, qara rəngli, Az 90 ZD 650 nömrə nişanlı maşın müstəntiq Cavid Quluzadənin adına rəsmiləşdirilib. 2015-ci ilin oktyabrında MTN-də məlum "təmizləmə"lərdən sonra iş adamı məhkəməyə üz tutub. O, restoranın, maşınının və əlindən alınan 115 min dolların geri qaytarılması iddiası ilə Nərimanov Rayon Məhkəməsinə müraciət edib. Nərimanov Rayon Məhkəməsinin hakimi Abbas Əliyev iddianı araşdırıb və təmin edib. Hökmə görə, 2015-ci ildə "Las Veqas" restoranının M.Mahmudovun adından A.İsmayılovun adına rəsmiləşdirilməsi haqda müqavilə ləğv olunub. Müstəntiq Cavid Quluzadə barəsində xüsusi qərardad çıxarılaq Baş Prokurorluğa göndərilib.

Həmin hökmə 2015-ci il sentyabrın 17-də M.Mahmudovun qardaşı oğluna məxsus avtomaşının C.Quluzadənin adına keçirilməsi haqda müqavilə də qanunsuz hesab edilərək ləğv olunub. 2017-ci ilin iyulun 30-na qədər davam edən məhkəmə çekişmələrinə Ali Məhkəmədə nöqtə qoyulub - iş üzrə Nərimanov rayon Məhkəməsinin çıxardığı hökm qüvvəsində saxlanılıb.

Bir neçə gün əvvəl isə Nərimanov Rayon Məhkəməsinin hakimi Rəşid Səmədov Azad İsmayılovun iş üzrə yeni bir iddiasını icraata qəbul edib. M.Mahmudovun vəkilii Səyyad Məmmədov deyir ki, hakim iddianı icraata qəbul edə bilməzdi. Çünki qanun buna yol vermir:

"Bu iş üzrə Ali Məhkəmənin qərarı var. İyulun 31-də Ali Məhkəmə qərar çıxarıb. Ayaz İsmayılovun mülki iddiası pul tələbinə dairdir. Maqsud Mahmudovla guya aralarında alqı-satqı olub. Guya Maqsud

Məcəlləyə də tamamilə ziddir. Mülki işdə iddiaçının tələbi yalnız özünün xeyrinə ola bilər. Azad İsmayılovun iddiası isə özünün xeyrinə deyil. İddiasında cavabdeh Maqsud Mahmudov və "Texnikabank"dır. Tələbi də budur ki, pul Maqsud Mahmudovdan tutulsun və "Texnikabank"a ödənilsin. Özünün mənafeyi

Maqsud Mahmudov

Mahmudova verdikləri pul geri qaytarmayıb. Qaldırdıqları iddiada da yazırlar ki, pul bizə deyil, banka qaytarılsın. Ali Məhkəmə həmin alqı-satqının etibarsız olmasını təsdiqləyib. Etibarsız hesab olunması haqda qərar da ona əsaslanır ki, "Las Veqas" restoranı alqı-satqı olunarkən Maqsud Mahmudova pul ödənilməyib. Bu iddia ümumiyyətlə icraata qəbul edilməməli idi. Yəqinə məqsəd odur ki, işi uzatsınlar, Ali Məhkəmənin qərarı icra olunmasın".

Vəkil deyir ki, iddianın icraata qəbul olunması hakimin qərəzliyindən xəbər verir. İş üzrə hazırlıq iclası avqustun 10-na təyin olunub. İddia məhkəməyə daxil olan kimi restoranın üzərinə həbs qoyulub:

"İddia ərizəsinin yolverilməzliyi var. Əgər iş qabaqcadan baxılıbsa və məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş qərarı varsa, hakim işi geri qaytarmalıdır. Qarşı tərəf iddianı məhkəməyə təqdim edərkən iş üzrə Nərimanov Rayon Məhkəməsinin qətnaməsini və Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin qərarını da əlavə edib. Yeni hakim Rəşid Səmədov iş üzrə verilən qətnamə ilə qərardan xəbərdar ola-ola işi icraata qəbil edib və obyektə həbs qoyub. Azad Fərhad oğlu İsmayılovun iddiası Mülki Prosessual

üçün tələbi yoxdur. Hakim də buna əhəmiyyət belə vermir və iddianı icraata qəbul edir. Mülki Prosessual Məcəllənin 50-ci maddəsində yazılır ki, iddiaçı o şəxsdir ki, özünün xeyrinə iddia qaldırır. Azad İsmayılovun iddiası da göründüyü kimi MPM-yə ziddir. O, tələb edir ki, bir cavabdehdən pul tutulub o biri cavabdehə verilsin. Belə bir iddia qəbul edilməzdir. İddia adlı həmin kağızlarda Azad İsmayılov hansı hüququnun pozulduğunu da yazmır".

İş adamı Maqsud Mahmudov isə bildirir ki, ümidləri qanunlara və qanunları qarantı olan prezidentədir: "Nə qədər ki, Cavid Quluzadə orada qalıb işləyir, bizim başımıza oyun açmaqda davam edəcək. O, Eldar Mahmudovun, Akif Çovdarovun "vuran əli" olub. Dırnaqarası iddiaçı Azad İsmayılov Cavid Quluzadənin 2 bazarını işlədir. Sual edirəm - DTX işçisinin bazarı necə ola bilər? Biləcərdə təsərrüfat və meyvə bazarı var. Cavid Quluzadənin bundan başqa 3 beton zavodu var. Bu adam dövlətin gücündən bizə qarşı istifadə edir. Onun rəisi Vüsal Ələkbərovun barəsində bu günlərdə hökm çıxdı. 13 il cəza aldı. O da mənim kimi iş adamlarına qarşı cinayətlər edirdi. Mən Cavid Quluzadə ilə "Texnikabank"da ləğv olunmuş MTN

Akif Çovdarov 32 milyonluq əmlakından danışdı

MTN işində agentura şəbəkəsinə ayrılan 3 milyonla bağlı sənədlər araşdırılır

Səbuñcu Rayon Məhləməsində ləğv edilmiş MTN-in generalı Akif Çovdarov və digər 3 nəfərin cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib. Musavat.com xəbər verir ki, hakim Həbib Həsənovun sədrliyi ilə keçirilən qapalı prosədə general Çovdarov ifadə verir.

Məhkəmədə sənədlərin tədqiqi mərhələsində Çovdarovun əmlaklarına həbs qoyulması ilə bağlı müzakirələr aparılır.

A.Çovdarov üzərinə həbs qoyulmuş əmlakları ilə bağlı ifadə verir. İclasda çıxış edən A. Çovdarov əmlakı barəsində geniş izahat verir. O bildirib ki, üzərinə həbs qoyulan əmlakın 99 faizi ona məxsus deyil. A. Çovdarov bir bağı və bir evinin olduğunu deyib, qohumların əmlakı üzərinə həbs qoyulduğunu bildirib.

Bakı Hərbi Məhkəməsinin sədri Həbib Həsənovun sədrliyi ilə keçirilən prosədə sənədlərin tədqiqi mərhələsi başa çatıb. Proses ayın 9-da davam edəcək.

Bildirək ki, A. Çovdarovun üzərinə həbs qoyulmuş əmlaklarının ümumi dəyəri 32.256.900 manat təşkil edir. Üzərinə həbs qoyulan əmlakların siyahısını Musavat.com-da təqdim etmişdik.

Qeyd edək ki, Akif Çovdarovla birlikdə müttəhimlər kürsüsünə ləğv edilmiş MTN-in Energetika və Nəqliyyat Səhələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq işçisi, polkovnik Səlim Məmmədov, MTN-in sabiq idarə rəisi, mayor Akif Əliyev və keçmiş şöbə rəisi Orxan Osmanov da çıxarılıb.

□ İlkin MURADOV

polkovniki Ayaz Gərayzadənin otağında tanış olmuşam. Ayaz Gərayzadə "Texnikabank"da törətdiyi cinayətlərə görə hazırda axtarıldır. Bu adamlar biz iş adamlarına qənim kəsilib. Mal-mülkümüzü Eldar Mahmudovun dövründə əlimizdən almışdılar. Dövlət başçısı Eldar Mahmudovu işdən qovdu. 2015-ci ilin oktyabrında Eldar Mahmudov vəzifədən qovulanda ən çox seviniən təbəqə biz sahibkarlar olduq. Başımıza gətirmədikləri oyun qalmamışdı. Qanunsuz həbs edirdilər, pulumuzu, varımızı əlimizdən alırdılar. 2-ci ildir ki, Eldar Mahmudov vəzifədə deyil, amma əlahtıları bizim başımıza oyun açmaqda davam edir. Ali Məhkəmənin qərarı əlimizdədir. Həmin qərarla mal-mülkümüzü özümüzdə qaytardılar. Ali Məhkəmə 1 həftə əvvəl qərar verdi, bizim haqq-ədələtə, Azərbaycan məhkəmələrinə inamımız artdı. 1 həftə sonra Nəsimi Rayon Məhkəməsinin hakimi Rəşid Səmədov böyük bir qanunsuzluq edib. Eyni iş üzrə yenidən qondarma, heç bir əndazəyə sığmayan iddianı icraata götürdü. Hakimlə təmasım olub. Deyir ki, nə olsun Ali Məhkə-

mənin qərarı var? Ali Məhkəmə özünə görə bir kişidir, mən də özümə görə bir kişiyəm. Sanki hakim küçədə mübahisə edən iki şəxsə qazilik edir. Rəşid Səmədov dövlət qanunlarını bilmirsə, qanunlardan xəbəri yoxdursa, xalqın taleyini necə həll edir? Biz sahibkarlar pul qazanmışıq ki, Rəşid Səmədov kimi şəxslərin əli ilə bir anda əlimizdən alınsınlar? Bu harada görünüb ki, Ali Məhkəmənin çıxardığı qərarlar olduq. Başımıza gətirmədikləri oyun qalmamışdı. Qanunsuz həbs edirdilər, pulumuzu, varımızı əlimizdən alırdılar. 2-ci ildir ki, Eldar Mahmudov vəzifədə deyil, amma əlahtıları bizim başımıza oyun açmaqda davam edir. Ali Məhkəmənin qərarı əlimizdədir. Həmin qərarla mal-mülkümüzü özümüzdə qaytardılar. Ali Məhkəmə 1 həftə əvvəl qərar verdi, bizim haqq-ədələtə, Azərbaycan məhkəmələrinə inamımız artdı. 1 həftə sonra Nəsimi Rayon Məhkəməsinin hakimi Rəşid Səmədov böyük bir qanunsuzluq edib. Eyni iş üzrə yenidən qondarma, heç bir əndazəyə sığmayan iddianı icraata götürdü. Hakimlə təmasım olub. Deyir ki, nə olsun Ali Məhkə-

M.Mahmudov ölkə başçısına, 1-ci vitse-prezidentə müraciət edib: "Ümidimiz yenə də ölkə rəhbərliyindədir. Biz iş adamlarının sigındığı yer ölkə rəhbərliyidir. Cavid Quluzadənin Akif Çovdarovla qohumluğu var. Adam qalıb DTX-da işləyir. Bir tərəfdən də böyük biznesi var. Bu adamları vəzifədən azad etsinlər ki, dövlətin gücündən biz iş adamlarına qarşı istifadə edə bilməsinlər. Məhkəmələrə təzyiq edə bilməsinlər".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

"Yeni Müsavat"ın bugünkü sayının qonağı Azərbaycan Demokrat Partiyasının sədri Sərdar Cəlaloğludur. Onunla ölkədə daxilində və ətrafında baş verən hadisələrdən, cərəyan edən proseslərdən danışdıq.

- Sərdar bəy, müxalifət "böhran dənizi"ndə üzür. Sanki 14 aydan sonra prezident seçkiləri keçiriləcək ölkənin müxalifəti deyil...

- Azərbaycanda ümumən siyasi durğunluqdur. Ölkə iqtidarının özü durğun vəziyyətdədir. Müxalifət cəmiyyətin bir parçası olaraq, həmin böhranı yaşamaqdadır. Müxalifət bir araya gəlmir, partiyalar güclənmir, ölkənin həyatında əhəmiyyət olan hadisələrlə bağlı müxalifətin birmənalı mövqeyi yoxdur. Xalq da müxalifətə bir o qədər də rəğbət göstərmir. Bütün bunların hamısı demokratik düşərgənin böhranda olduğunu göstərir. Ölkədə tək müxalifətin fəaliyyəti ilə bağlı böhran yoxdur. Ümumi böhranı biz də yaşayırıq. Qlobal böhran hazırda cərəyan edir ki, bu da tək Azərbaycanla bağlı deyil. Digər tərəfdən də iqtidarın apardığı yanlış siyasət nəticəsində böhranla üzlaşmış ki, bu da cəmiyyətin bütün sferalarını əhatə edib.

- Siyasi liderlər arasındakı soyuqluq da bu böhrana səbəb ola bilərmi?

- Keyr. Siyasətdə subyektiv amillərin o qədər də təsiri yoxdur. Şəxsiyyətin tarixdə rolu olsa da, daim deyirlər ki, şəxsiyyət həlledici deyil, həlledici olan tarixdir. O cümlədən, ictimai-siyasi hadisələrdə şəxsiyyətlərin rolu olsa da, amma həlledici deyil. Ölkədə ciddi proseslər gedərsə, xalq aktiv olsa, onlar ya subyektiv maraqlarını gizlətməli olacaqlar, ya da ifadə etsələr belə əhəmiyyəti olmayacaq. Amma o qədər dərin böhran var ki, liderlərin ancaq subyektivliyi qalıb. Obyektiv siyasi proseslər olmadığına görə, adama elə gəlir ki, subyektiv amillər aparıcı rol oynayır.

- Günlər öncə müxalifətin gizli toplantısı keçirildi və kifayət qədər rezonans doğurdu. Sanki xalq müxalifətdən nəyisə gözləyir, amma bunu görə bilmir...

- Əvvəl elə idi ki, iki lider çayxanada oturanda belə cəmiyyətdə böyük sensasiya yaradırdı. İndi isə elə bir durğunluq var ki, bütün siyasi liderlərin bir araya gəlməsindən belə xalq heç nə gözləmir. Tutaq lap bir qərar verək, indiki böhranlı vəziyyətdə belə bu qərarın heç bir əhəmiyyəti yoxdur. O görüş barədə verilən məlumatda gözləmə mövqeyi yarandı. Çünki o görüşdən ciddi qərarla çıxma bilmədik. Sadəcə yığıldıq, hər kəs öz mövqeyini bildirdi. Xalqın da bu görüşə reaksiyası adevkatdır.

- Bəzi məlumatlara görə, o görüşdə siyasi liderlərin bəzilərini arasında anlaşılmaqlıq yaranıb. Xüsusilə, görüşün kimin tərəfindən təşkil olunması bəzi müzakirələr yaradıb. Hətta iqtidar tərəfindən sifarişli görüşün də ola biləcəyi vurğulanıb...

- Bir deyim var, "keçi can hayındadır, qəssab piy axtarır".

Piy axtarmağa adət etmiş şəxs nəinki keçi can hayında olanda, özü də bu şəkllə düşəndə piy axtarır. Bu baxımdan deyə bilərəm ki, Azərbaycan müxalifətinin özü can hayında olanda belə piy axtarma cəhdləri olur. Sonuncu görüşdə də bunabənzer hallar oldu. Guya kimsə bu görüşlə nəse mesaj verir kimi

mətlənib. Onsuzda AXC iqtidarı yoxdur, Elçibəy də vəfat edib. Sadəcə, Rusiya hazırda öz adamlarını danışıdır və onların dili ilə niyyətini göstərir. Rusiya Azərbaycana qarşı həmin şəxslərin vasitəsilə təzyiqlər etmək istəyirlər. O şəxslər ki, bu hakimiyyətdən narazıdırlar. Bu hadisələrin mahiyyəti on-

sinin törətdiyi məlum hadisə bu mövzunu yenidən gündəmə gətirdi.

- Bütün bu hadisələrə səbəb ölkədəki yanlış kadr siyasətidir. O qədər yanlış insanlar yüksək vəzifələrdə təmsil olunublar ki... Baxın, bir şəxs öz ailəsini normal tərbiyə edə bilmir. Oğul bir hadisə, nəvə başqa bir hadisə törə-

məlicə olunmayan, kasıb həyat yaşayanların sərvətini çapıb-talamalarıdır. Görünən odur ki, Azərbaycanda ən böyük təhlükə məmurlar və onların övladlarıdır. Bundan öncə bir nazirlikdə baş verən cinayətlər hər kəsə çox şeyi dedi. Öz ailələrində cinayətkarlar yetişdirən vəzifələrdə təmsil olunurlar. Çox

cavabdehlik daşırırsınız? Azərbaycanda çox təhlükəli "yeni elita" formalaşmış. Yeni bunların valideynlərini sovetlər az-çox tərbiyə etmişdilər, bunlar lap dənəşdirlər. Gələcək üçün faciələrimiz daha təhlükəli olar. Çünki bu məmur övladları səhəri gün valideynlərini vəzifələrdə əvəzləyə bilərlər.

"Qarabağın azad edilməsinə

Surət Hüseynov imkan vermədi"

Sərdar Cəlaloğlu: "Bütün siyasi liderlərin bir araya gəlməsindən belə xalq heç nə gözləmir"

"Azərbaycan müxalifətinin özü can hayında olanda belə piy axtarma cəhdləri olur"

narahətçiliklər oldu. Bunlar da təbiidir. Kimsə siyasi addım atırsa, onun arxasında təbii ki, siyasi maraqlar olmalıdır. Bu zaman da görüşdə iştirak edənlər çalışırlar ki, gözəgörünməyən maraqlara xidmət etməsinlər. Biz də hər zaman müxalifət bir araya gələndə bu cür problemlər ortaya çıxır.

- Son günlərin əsas "qəhrəmanı" Surət Hüseynovdur. Onunla bağlı müdhiş iddialar səslənir. Xüsusilə, Rusiyanın onun vasitəsilə hərəkətə keçdiyi barədə deyilənlərlə bağlı nə düşünürsünüz?

- Surət Hüseynov, ondan sonra Ayaz Mütəllibov və ondan qabaq da Rəhim Qaziyev və bu kimi şəxslərin birdən-birə fəallaşması əslində, Azərbaycana bir mesajdır. Bunlar 1993-cü ildə ölkədə faciələr yaşatmış insanlardır. Onların hamısı ruspərəst qüvvələrdir, vaxtı ilə Rusiyanın maraqlarına xidmət ediblər. Bilavasitə Kremlin dəstəyi ilə bu şəxslər Əbülfəz Elçibəyi deviriblər. Əslində bu gün AXC hökuməti və Elçibəy haqqında danışmaq çox absurdur. Cəmi bir il hakimiyyətdə qalmış qüvvədən danışdıqlarsa, o zaman biz də Xruşşov dövründən danışsaq. İndiki hadisələrə görə Xruşşov dövrünü ittiham edərkən? İmkanlar və resurslar da fantastik dərəcədə fərqlidir. Qardaş Türkiyə başda olmaqla, o vaxtlar Elçibəy hakimiyyətinin getməsində maraqlı olan qüvvələr ola-ola o hakimiyyətdən necə qəhrəmanlıq gözləmək olardı? Bunların hamısı siyasətdən başı çıxmayan, Dağlıq Qarabağ münafişlərinin nə olduğunu bilməyən kəslərə ünvanlanıb. Əslində "qızım sənə deyirəm, gəlirim eşit" misalında Elçibəy hakimiyyətinə ünvanlanmış misal indiki ölkə iqtidarına istiqad-

dan ibarətdir. Bir məqamı deyim, o zaman əslində, Elçibəyin Qarabağı azad etməsinə Surət Hüseynov imkan vermədi. İndiki hakimiyyətin Qarabağı azad etmək istəyinin olmaması fikrini formalaşdırmaqla, Surət Hüseynovun guya Qarabağı azad etmək imkanlarının olduğu fikrini ortaya atmaqla mesajlar verirlər.

- Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, Rusiya gələndə il Surət Hüseynov tipli şəxslərin vasitəsilə Azərbaycana təzyiq edəcək?

- Dəfələrlə demişəm ki, bu prezident seçkilərində Rusiya əvvəlki seçkilərdəkindən tam fərqli siyasət apara bilər. Bu istiqamətdə Rusiya çox sərt addımlar atacaq. Əvvəlki illər kimi Milli Şura yaradıb, hakimiyyətə xox gəlmək yox, lazım gəlsə, hərbi, iqtisadi və başqa təzyiqlər də edəcək. Bu zaman təbii ki, aktorların biri də ruspərəst qüvvələr olacaq, həm hakimiyyətin yüksək eşalonunda təmsil olunanlar, həm də Surət Hüseynov, Ayaz Mütəllibov, Rəhim Qaziyev kimi şəxslər. Bir çox şəxslərin də bu proseslərə qoşulacaqlarını gözləməliyik.

- Surət Hüseynovun açıqlamalarından susan müxalif qurum Milli Şura oldu ki, hələ də susqunluqlarına davam edirlər...

- Milli Şura kimi oxşar proyekt ortaya çıxıbsa, təbii ki, bunlardan bir-birinə qarşı kəskin münasibət gözləmək düzgün deyil. Milli Şurani da, indiki yaranan situasiyanı da Rusiya təşkil edib. Bu baxımdan da Milli Şuranın Surət Hüseynovun dedikləri ilə bağlı mövqeyi ortaya qoyamayacağı normaldır.

- Son günlər ölkədə daxilindəki əsas mövzulardan biri də məmur övladlarının özbaşnalıqları oldu... "Qaçqınkom" rəhbəri Əli Həsənovun nəvə-

"Azərbaycanda çox təhlükəli "yeni elita" formalaşmış"

dir. Belə şəxs necə yüksək vəzifə tutub, dövləti təmsil edə bilər? Millətin tərbiyəsində və maarifləndirilməsində bu şəxslər necə iştirak edə bilərlər? Bu qudurganlığın səbəbi nədir? Bütün bunlara səbəb büdcədən oğurlanmış, ölkəni çapıb-talamaq yolu ilə əldə olunan pullardır. Hamımız yaxşı bilir ki, "Qaçqınkom"da hansı cinayətlər baş verib. 18 yaşlı şəxs necə o pulları, avtomobili əldə edə bilər? Cinayət yolu ilə əldə olunmuş gəlir yeni cinayətlərə xərclənə bilər. Məmur övladları ki cinayət törədirlər, bu onu göstərir ki, onların valideynlərinin fəaliyyəti cinayətdir. Ölkədə banklar iflasa uğrayır, biznes fəaliyyətləri çökür, amma sən demə 18 yaşlı birində o qədər qeyri-adi qabiliyyət var ki, orta təhsil ilə milyardlar əldə edib. Özünü və ailəsini idarə edə bilməyən vəzifələrdə təmsil olunurlar. Hələ bizim bilmədiyimiz çoxsaylı cinayətlər var. Hələ xaricdə bu tipli şəxslərin övladlarının necə qudurgan həyat yaşadıqlarını demirəm. Məmur övladlarının qudurganlıqına bir səbəb də ölkədə təhsil ala bilməyən,

- Sərdar bəy, Rusiya ətrafında olduqca ciddi proseslər gedir. Şimal qonşumuzun varlığı təhlükə altındadır. Bu bizə və regiona nə vəd edir?

- Bir dövlətin qonşuluğundakı ölkə təhlükə yaşayırsa, bu mütləq ona da təsir edəcək. Rusiyanın zəifləməsi ilk növbədə, qonşu dövlətlərin suverenliyinin güclənməsinə səbəb olacaq. Digər tərəfdən Rusiya bu təzyiqlərin altında nəzərə alınmasa, bunun altından çıxacaq və əvvəlki kimi sərhədlərində olan ölkələrə təhlükələr yaradacaq. Amerika təzyiqlər edəndə mütləq bu faktor nəzərə alınmalıdır. Rusiya ya Qərbin təzyiqləri qarşısında imperiya siyasətindən imtina etməlidir, ya da əvvəlki radikal siyasətinə davam etməlidir. İmperiya siyasətindən imtina edəcəyi təqdirdə Azərbaycan udacaq. Amma daha təhlükəli radikal siyasət aparsa, bu bizə ciddi təhlükələr yaradacaq. Nəzərə alsaq ki, Dağlıq Qarabağ problemini Rusiya yaradıb. Bu problemin qalmasında da Rusiya maraqlıdır. Bu baxımdan Rusiyanın zəifləməsi problemin həllini sürətləndirəcək. O zaman bir sual meydana çıxacaq. Bu problemin həllində aparıcı olacaq dövlət bunu kimin xeyrinə həll edəcək? Əgər Cənubi Qafqaz Amerikanın nəzarətinə keçsə, burada xristian təəssübkeşliyi öne çıxar bilər. O zaman çox böyük məğlubiyyətlərə uğraya bilərik. Biz münafişlərin həllindən daha çox necə həll olunmasını düşünməliyik. Qərb Ermənistanı Rusiya cəyindən çıxarmaq istəyir. Düşməni ölkənin NATO təlimlərinə dəvəti ciddi hadisədir. Əgər Ermənistan Rusiya təsiriindən çıxarsa, Qərb Gürcüstana verdiyi dəstəyi bu ölkəyə də verəcək. Belə halda Azərbaycan gücsüzləşə bilər. Azərbaycan bunları nəzərə almalıdır. Hazırda dünyada yeni bir düzəni yaranması yönündə qlobal proseslər gedir. Dağlıq Qarabağ tipli problemlərinin həllində yeganə yol dünya düzəni dəyişməkdir. Vaxtilə BMT-nin icazəsi olmadan bir ölkə digər ölkəyə güldən ağır söz deyə bilməzdi. Amma indi tam əksidir.

□ Cavansir ABBASLI

Rusiya Müdafiə Naziri Sergey Şoyqu bazar-dükanda satılan ot məhsullarına əslə etibar etmir. Yalnız özü ovladığı heyvanın ətinə dilinə vurur. Müsahibələrinin birində o, bunu Çingiz xan yasası ilə izah edib: "Ov əti başqadır, dükən əti başqa. Çingiz xan yasasına görə, hökmdar görək vaxtaşırı ova çıxсын. Görək mütləq özü ovladığı heyvanın, balığın ətinə özü bişirib yesin".

Putini öz asılılığına salan,

Yeltsinə içkini tərgitdirən şaman

Rusiya prezidentinin hər il türk yurdu Tuvaya təkrarlanan ziyarətində sirr pərdəsi

Bu qədim türk töresinə indi dünyada bircə Vladimir Putin əməl edir deyəsən. Bir də əsl türk adı "Seree" olan Rusiya Müdafiə Naziri Sergey Kejiqetoviç Şoyqu. Əfsanəvi Turanın dəqiq coğrafiyasını əlinin beş barmağı kimi bilən Şoyqu, öz ovçuluq azarına deyəsən Putini də yoluxdurub.

Buiki yay məzuniyyətini də Putin məhz Turan ərazisində, Uluq-Kem çayının sıldırımlı sahillərində keçirib. Prezidentin mətbuat katibi Dmitriy Peskov 3 günlük bu yay məzuniyyəti barədə mətbuata görün nə söyləyib: "Qısa məzuniyyət zamanı, avqustun 1-3-də Putin Tuvada, Güney Sibirdə olub. Keçilməz tayqanı dəf edib. Dağ göllərinin aydan arı, sudan duru dərinliklərinə balıq ovuna çıxıb. Güneş vannası qəbul edib, dağ ciğirləri ilə əlçatmaz zirvələrə qalxıb".

Prezidenti müşayiət edən heyət əvvəlkidi - Sergey... üzr istəyirəm Seree Şoyqu, Tuva Respublikasının başçısı Şolban Kara ool, Xakasiya rəhbəri Viktor Zimin və s. vəzifə sahibləri.

Amma...

Amma dövrü mətbuatda təkrarlanan bu qısa siyahı bütöv deyil, bilərsiz. Siyahıda çox vacib müəmmali bir şəxsin-Monquş Kenin Lopsan adlı yerli şamanın adı yoxdu.

DOSEY: Monquş Kenin Lopsan. Qədim türk şamanizm ənənələrinin müasir bilicisi. Praktiki. Tutduğu vəzifə, Putin-kiylə aşağı-yuxarı eynidi. Sənədlərdə o, "Tuva şamanlarının prezidenti" kimi göstərilir axı. 10 aprel 1925-ci ildə Tuvanın Uzun-Xemçik qoşunu ərazisində, çadırdə dünyaya göz açdı.

Leninqrad Dövlət Universitetinin Tarix fakultəsi məzunudur. Yaradıcılığı çoxşaxəlidir - şer də yazır, roman da. İctimai-siyasi fəaliyyəti də var. Şamanizmə beş barmağı kimi bələddi. 1994-cü ildə Amerika alimləri tərəfindən "Şamanizmin canlı xəzinəsi" adına layiq görüldü.

"ÇİN KƏLMƏSİ": Şoyqunun hakimiyyət olimpinə yüksəlməsində bu şamanın deyilə-

nə görə əməyi az deyil. 1944-cü ildə Şoyqunun rəhmətlik atasına tapşırıqlı ki, "Pravda" qəzetini tuva türkcəsində çapa hazırlasın. Rəhmətlik çox düşünür, dərinliklərə dalır o vaxt. Ancaq "Pravda" sözünün tuva türkcəsindəki qarşılığını tapa bilmir. Məcbur qalır şamanlara müraciət etsin. Belə şamanlardan biri - Monquş Sobsan, deyir qəm eləmə. Yuxun, niyyətin sözün əsl mənasında "çin" olacaq. Bəs "pravda" sözünə tuva türkcəsində "şın" (bizim "çin" kəlməsi) uyğundu.

O vaxtdan Monquş Sobsan dönür Şoyqu ailəsinin xeyirxah mələyinə. Boris Yeltsini eşitdiyimə görə, içki aludəçiliyindən məhz bu şaman xilas edib. O da borclu qalmayıb bu kəramət sahibinə. 1993-cü ildə bu çoxbilmiş qoca aslanı "Xalqlar dostluğu" ordeninə layiq görüldü.

Sürgey Şoyqunu Vladimir Putinə calayan incə tel də, bu qoca rahibin barmaqları arasından keçib vaxtilə. Monquş Sobsanın kəramətlərinə baxıb ağız açıq qalan Putin onu 2004-cü ildə "Vətən qarşısında xidmətlərinə görə" medalına layiq görüb. Öz gözü ilə görüb bu kahin Sibirdə tüğyan edən meşə yanğınlarını necə söndürür bircə kəlməsi ilə. Necə bircə hərəkəti ilə səmadan yerə yağış yağdırır.

KAŞKULAQ MAĞARASI: Söhbətimin "mısmısını" burada qurtarıb keçirəm necə deyərler "Mustafa"sına: "Putini sadəcə bir turist bilməyin Turan diyann-

da. O, hər il bura xüsusi ayın keçirmək məqsədilə gəlir".

Vladimir Putinin Tuva, Xakas dağlarında ziyarət etdiyi dərin Kaşalmaq mağarası belə sirli ünvanların biridir ancaq. Xam səyyahları maqnit kimi özünə çəkən bu mağara yeri türklər arasında müqəddəs sayılır. Mağaraya girdinmi, vəssalam, başqa bir dünyanın fiziki qanunları ilə yaşamağa məhkumsan. Marşrutu başa vurmaq xoş-

"Müvafiq mənəvi, fiziki hazırlıqsız bura girmək mümkün deyil. On dəqiqə sonra içəridə sanki məşhər günü başlayır".

Abakan ekstrasensi Dmitriy İvanov mövzunu davam etdirir: "Aşağı səviyyəli bura girməsi təhlükəlidir. Mağara, öz alovlu qapısını ancaq seçilmişlərin üzünə açır. Mağara boyu balaca bir çay axır. Dibi qızıl ya-tlaqlı. Qədim tuva qocaları vəfatlarından öncə adətən gedib

zamanı Putin məmnuniyyətlə bütün bunlara bitte-bitte əməl edir. Gah rus tayqasında düşür ayı izinə. Sonra ayını minib çapır.

Xəzər sularında Putin misal üçün, nərə balığını izləyib. Nərəni tutunca, bizim kimi, doğrayıb şişə keçirməyib öz qənimətini. Balığı öpüb əzizləyib. Xüsusi siqnalı çip bərkidib bu balığın qulaq nahiyəsinə. Nərəni təzədən Xəzərə qaytarıb.

Eyni ayını Putin Amur pələngi ilə də təkrarlayıb. Ayını öpüb, tumarlayıb. Sonra astaca öz çipini bərkidib bu meşə şahının qulaq nahiyəsinə. İndi Putinin cəngüdənləri təkə onu deyil, həm də bu çiplənmiş heyvanları da güdüb mühafizə edirlər.

Gördüyümüz kimi, Vladimir Putin bu ovçu sirlərinə, türk şa-

manizminə qarşı biganə deyil. Altay qubernatoru bu barədə mətbuatda görün nə deyib: "Prezident Dağlıq Altayın müqəddəs yer olduğuna şübhə etmir. O, bu yerləri türklərin ana vətəni sayır. Yaxın gələcəkdə Dağlıq Altayda Rusiya prezidentinin iştirakı ilə hər il türk dövlət başçılarının sammiti keçiriləcək. Müvafiq əmr artıq kağız üzərindədir. Qalır indi ancaq icrası".

BƏS XARİCİ MƏTBUAT BUNA DEYİR?: Düzü, xarici mətbuat bütün bu mistik səhnələrdən çox uzaqdı. Qərb qəzetləri, Putinin bu ilki Sibir səyahətinə sırf real, turist gözüylə baxır ancaq. Eşitdiyiniz şərhələrdə iy-nə ucu qədər belə mistikaya rast gələ bilməzsiz. Alman nəşri "Bild" in diqqət mərkəzində Putinin fiziki bədənidir: "Bədən ölçüləri əladir Rusiya prezidentinin. Qarnında, sinəsində əzələlər gərilib. O, gör neçə ildə əsla dəyişmiş".

Digər mətbuat vasitəsi "Frankfurter Allgemeinen" mövzuya Hollivud boyaları qatır: O, "Indiana Cons" qəhrəmanlarını xatırladır. Trampdan fərqli olaraq fəal idman növlərinə üstünlük verir".

Britaniya mətbuatının flaqman gəmisini "The Guardian" bu şərhələrə qoşulur: "Putin 11 yaşından idmanla ardıcıl məşğuldu. 20 yaşında sambo və dzu-do üzrə idman ustası adına layiq görüldü. Leninqradıda bu sahələr üzrə keçirilən yarışlarda birincilik qazanıb".

PUTİNİN ALTAY BARƏDƏ ŞƏXSİ KOMMENTLƏRİ: "Qayıqla üzü aşağı iti sürətlə axırdı. Qayıqda həm də qızım da vardı. Qarşı sahiləki tək-tük sakinlər bizi görünce heyretə gəldilər. Belələrdən biri araşdırma qədərini yuxarı qaldırıb işarə ilə məni içməyə dəvət etdi. Dedim, tələsirmə. Qalsın sonraya. Kişi, əlini yerə sallayıb öz bəxti ilə çox tez razılaşdı. "Yaxşı. Sizin sağlığınıza!" - deyib qədəhi başına aşırırdı".

Putinə baxıb mən də Turan zirvələrində öz yay məzuniyyətini keçirmək xəyalına düşdüm. İnşallah. Qismət olsa gələn il orda görüşürük.

□ **Həmid HƏRİŞÇİ**

Rusiyada erməni tarixi ilə bağlı saxtakarlıqları üzə çıxaran çoxlu sayda elmi araşdırmanın müəllifi, tarixçi-alim Oleq Kuznetsov ermənilərin ona qarşı qaldırdığı iddia əsasında İstintaq Komitəsində dindirilib. Ermənilərin O. Kuznetsovla bağlı İstintaq Komitəsinin sədri Aleksandr Bastrikinin qəbulunda olduğu məlum olub.

Dindirildikdən sonra APA-nın Moskva müxbirinə açıqlama verən tarixçi ermənilərin onun monoqrafiyası ilə bağlı şikayət ərizəsi ilə tanış olduğunu deyib: "İyulun 10-da bir qrup erməni Rusiya İstintaq Komitəsinin sədri Aleksandr Bastrikinin qəbulunda olub. Həmin şəxslər İstintaq Komitəsinin sədrinə mənim "XX yüzillikdə transmilli erməni terrorunun tarixi" adlı monoqrafiyada milli zəmində nifrətə təhrik olmaması və bunun cinayət tərkibinin mövcudluğu ilə bağlı şikayət ediblər. Ermənilər Bastrikinin qəbulunda olan zaman heç bir şikayət ərizəsi yazmayıblar. Bu, şifahi müraciət olub. Lakin istintaq orqanı rəhbərinə şifahi müraciət ilə şikayət ərizəsinə bərabərdir. Ayda bir dəfə İstintaq Komitəsinin rəhbəri vətəndaşları qəbul edir. Ermənilər də hansısa yolla bu qəbula düşüblər. Aleksandr Bastrikin ermənilərin şikayətini İstintaq Komitəsinin Moskva üzrə Baş İstintaq İdarəsinin rəisinə yönəldib, şikayətə baxılması üçün tapşırıq verib".

O.Kuznetsov bildirib ki, müstəntiq onun barəsində cinayət işinin açılmasından imtina edilməsi haqqında qərar hazırlayacağını söyləyib: "Müstəntiq bildirdi ki, monoqrafiyanı ekspertizaya verməlidir. Onu da qeyd etdi ki, rəhbərliyin onun prosesual qərarını ləğv etməsi mümkündür. Buna görə, hesab edirəm ki, bu proses hələ uzun çəkəcək. Yekun nöqtəni qoymaq hələ tezdir".

Rusiyalı tarixçi ermənilərin monoqrafiyası barəsində şikayət ərizəsi verməsinin qanuna zidd olduğunu da bildirib: "Bu, məhkəmə praktikasına da uyğun deyil. Bu barədə müstəntiq özü də mənə dedi. Yaxın vaxtlarda mənimlə yenidən əlaqə saxlanılacağını söylədi. Gözləyək, görək necə olur".

Qeyd edək ki, rusiyalı tarixçinin müəllifi olduğu "XX yüzillikdə transmilli erməni terrorunun tarixi" kitabı SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin və ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin xidməti materialları, erməni terrorçularının Azərbaycan və Rusiya ərazisində törətdikləri cinayətlərə dair cinayət işləri əsasında yazılıb. Bundan əlavə, O.Kuznetsov daim Azərbaycanın

maraqlarını qoruyan, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında iştirak edən tarixçi alim kimi tanınır. Bu səbəbdən o, ermənilər tərəfindən dəfələrlə hədələrə, təzyiqlərə məruz qalıb. Məhz onun sayəsində Xocalı soyqırımının tanınması məqsədilə petisiya hazırlanaraq Rusiya Dövlət Dumasına göndərilib

ləri oxunur, ona istinad edilir. Oleqə qarşı hücumlar digər tarixçilərə də "dərs vermək" üçündür. Erməni lobbisi və diasporası bununla demək istəyir ki, hansı tarixçi Xocalıda törədilən soyqırımdan, Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzündən yazacağısa, onu belə əzablı günlər gözləyə bilər. Amma hesab

çisinin üzərinə ermənilərin hücumu yaxınlarda baş verdi. İttihamları o idi ki, millətlərə qarşı ədavəti guya həmin tarixçi qızıdır. Halbuki o tarixi yazmışdı. Ermənilər ciddi cəhdlə həmin tarixi ört-basdır etmək çoxdan yazmışam, ermənilərin Özbəkistan və Cənubi Azərbaycanda törətdikləri

Ermənilər Azərbaycanı

"müdafiə edən rus tarixçisinin

"üzərinə hücumu keçidilər

Musa Qasımlı: "Oleqə qarşı hücumlar digər tarixçilərə də "dərs vermək" üçündür"
Sabir Rüstəmxanlı: "Azərbaycan Oleq Kuznetsovu müdafiə etməlidir"

Oleq Kuznetsov

və özü də imzatoqlama kampaniyasında iştirak edib. Bu amillərin erməniləri qıcıqlandırdığı və rusiyalı tarixçini onların hədəfi etdiyi göz önündədir.

Azərbaycan tərəfin məsələyə biganə qalmamasının və onu müdafiə etməsinin vacibliyi barədə fikirlər durmadan çoxalır. Xüsusilə, O. Kuznetsovun azərbaycanlı tarixçi həmkarlarının onu müdafiə etmələrinin önemi daha çox önə çəkilir.

Rusiyalı tarixçinin dostu, tarixçi alim, deputat Musa Qasımlı O.Kuznetsovun dəyərli bir alim olduğunu söylədi: "Onun araşdırmaları tarixi mənbələr əsasında aparılır, yaradılan tarixə sadıq qalır. Onun Azərbaycan tarixi ilə bağlı yazdıqları reallıqları əks etdirir. Ona qarşı erməni lobbisi və diasporasının hücumu təsadüfi deyil. Hər şeydən əvvəl Oleqə qarşı bu kampaniya ona görə aparılır ki, o kifayət qədər nüfuzlu tarixçidir, əsər-

edirəm ki, erməni lobbisi və diasporasının bu cəhdləri iflasa uğrayacaq. Rusiyanın maraqları cılız erməni mənfəətlərindən qat-qat yüksəkdə durur. Mən şəxsən Oleqi tanıyıram. Hesab edirəm ki, bizim hər birimiz onun yanındayıq. Oleqin yanında olmaq tarixi ədalətin, obyektivliyin yanında olmaq deməkdir. Onu müdafiə etməyin yollarından biri Rusiyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporası, cəmiyyət və təşkilatları olar. Hesab edirəm ki, onlar Oleqin müdafiəsi ilə bağlı müəyyən işlər görə bilərlər. Kütləvi informasiya vasitələrində də öz fəaliyyətlərini söyləyə bilərlər".

VHP sədri, xalq şairi Sabir Rüstəmxanlı belə bir hadisənin yaxınlarda Özbəkistanda da baş verdiyini bildirdi: "Vaxtı ilə ermənilər birinci dünya savaşından sonra Xəzərin üstündən Özbəkistana gedərək, orada soyqırım törədiblər. Bunları araşdıran özbək tarix-

soyqırımı. Təəssüflər olsun ki, o vaxt nə İran, nə də Özbəkistan buna reaksiya vermədi. Amma zaman keçdikcə həqiqətlər ortaya çıxır. Bizə xaricdən həqiqəti deyən lazımdır. Təəssüflər olsun ki, belə alimlər o qədər də çox deyil. Həqiqətləri deyənlər də təzyiqlərə məruz qalırlar və sonradan ehtiyatlanırlar. Ermənilərin əslində bu siyasətidir. Sovetlər dönəmində də belə idi. Həqiqətləri deyənlərin ermənilər gözlərini qorxudur, nəticədə həqiqətləri ört-basdır etməyə cəhd göstərdilər. Bu siyasət indiye qədər də davam edir. Azərbaycan Oleq Kuznetsovu müdafiə etməlidir. Bununla bağlı Rusiya hökumətinə müraciət oluna bilər ki, bu mənəvi terrorun qarşısı alınsın. Rusiyalı alimlər, sənət adamları dəstə-dəstə Dağlıq Qarabağa gedəndə onlara nəse demək imkanımız yoxdur. Həttə bizdən bəziləri onları ölkəmizə dəvət edib, burada konsertlərini, tədbirlərini təşkil edirlər. Amma heç olmasa Oleq Kuznetsov kimi bizi müdafiə edənləri müdafiə etmək imkanlarımız olmalıdır. Rusiyanın özündə azərbaycanlılar kifayət qədər var. Sadəcə təşkil etmək lazımdır ki, məhkəmələrdə onlar da öz sözlərini desinlər. Əlimiz çatmasa da, oradakı azərbaycanlılar bu cür şəxsləri qorumağa çalışmalıdırlar. Həqiqətləri deyən şəxslər belə təzyiqlər altında sınırlar. Amma istənilən halda onlar müdafiə olunmalıdır".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Azərbaycan innovasiyalar indeksində...

Hüseynbala SƏLİMOV

Həç nə birdən yaranmır. Hətta ən kiçik yenilik üçün illərlə, addım-addım irəliləmək lazım gəlir, ondan qala, böyük elmi-texniki layihələr ola...

Məsələn, bir vaxt desəydilər ki, Azərbaycanın süni peyk olacaq, doğrusu, buna heç inanmazdıq. Halbuki kosmos, hətta ən uzaq kosmos azərbaycanlılar üçün heç vaxt "əlçatmaz" olmayıb - SSRİ-nin vaxtında ölkənin ən böyük rəsədxanalarından biri burada yerləşirdi, bizim alimlərin relyativistik və planet astrofizikası sahəsindəki işləri hətta dünya alimləri çox yüksək qiymətləndirirdi.

Mən hələ K.Kərimov kimi mühəndislərin kosmonavtikaya və kosmik texnikaya verdikləri böyük töhfələri bir tərəfə qoyuram. Hələ 80-ci illərdə mühəndislərimizin hazırladığı "Pulsar X-1" rentgen teleskopu kosmosa çıxarılmışdı.

Amma ilk süni peyk və eləcə də İKT bir xəyal idi. Onlar yalnız Azərbaycan müstəqil olandan sonra reallaşa bilərdi və reallaşdı da. İndi nə kosmos, nə də İKT ekzotika deyil, konkret layihələrlə ildən-ile reallaşan istiqamətlərdir.

İKT-nin özəlliyi bundadır ki, bu ilk növbədə elmi tutumlu iqtisadiyyat deməkdir. Belə istiqamətlər isə ölkədə intellektual əməyi stimullaşdırır, keyfiyyətli təhsilə tələbatı artırır, iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətini hiss olunacaq dərəcədə çoxaldır. Təsadüfi deyil ki, artıq bu sahədə də uzaq perspektivlərdən yox, indi üçün real olan konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Məsələn, lap elə bu günlərdə İKT sahəsində ixtisaslaşmış ilk saytlardan (www.digitalazerbaijan.az) birinin rəhbəri M.Quliyev mənə dedi ki, Azərbaycan Qlobal İnnovasiya İndeksində bu il 82-ci yerdə qərar tutub. Ən maraqlısı odur ki, bu sahədə hələ yeni ölkə olmasın konkret işlərdən danışmaq lazım gəlir və Azərbaycan da tədricən də İKT sahəsində ixtisaslaşan ölkələrin arasında yer alır.

Versiyanın təkərləri

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

“Övladda nəvə, dövlətdə qəza,
baş nazirin müavinində qoza”

(qəffəzə ata sözü)

“Gədə plyajdan çıxandan onu izləyiblər. Ötüşmədə iştirak eləyən ikinci maşın da qəsdən bu işə qoşulub. Ki, gədəni qızıqdırıb avariyyəyə salsınlar”. Bu versiyayı məlum nəvə-qəza əhvalatının səhərişi günü jurnalist olduğumu bilən bir tanış qaçqın irəli sürdü, özü də elə sürdü ki, mən bu versiyanın təkərləri altında qaldım. Çün, yetərinə kamil adamdır, tənqidi fikirlidir, üstəlik, öz deputatlarına “Məstan” adı qoyub.

Başqa bir tanış iddia elədi ki, bəs, sən deməyəsən bu məmur sevməyən başqa məmur qruplaşması vardır. Onlar istəyirlər həmişə bunlara qalib gəlsinlər. Onunçün də yazqabağı ordumuzun baş qərargah reisinə qarşı tərribat qayınblar. Kişini “paçtı çto” vurublar, ayaqları göydədir. Özü də bu köhnədən vurulan məmurla indi vurulan məmur bacanaq kimi bir şey imişlər. Pomidorun qiyməti, dana ətinin kilosu da bu üzəndən bahalaşmışdır.

Axırıncılar mənim versiyalarımdır, elə boş-boşuna dayanıb o cür önəmli siyasi analizə qulaq asası deyildim ki? Gərək belə işlərdə özünə hörmət edən hər kişinin müəyyən versiyaları olsun. Kim kimin qudasıdır, kim kimin yeznəsidir, nə bilim, filankəsin qoduğu hansı behmənkəsdir - bunları bilməlisən. Mən uşaq vaxtından eyzən belə diskussiyalar eşidirəm: “Brejnev elə getdi, Çurbanov belə gəldi, Qamboy müəllimi filan cür vurdular, Telman müəllimi behman cür tutdular” və sairə. Kitabını yazıb bazara çıxartsan istənilən siyasi triller yazan həsədinəntihar edərdi.

Yaxşı yadıma düşdü, bu vürhəvdə bir eski deputat da indiki deputata söz atıb, deyib gərək o, nəvəsi qəza düzəldən məmura yaltaqlıq etməzdi. Sitat: “Yaltaqlığın, simasızlığın, şərəfsizliyin də sərhədi itib”. Maraqlı itkidir. Demək bu işlərin də müəyyən ölçü-biçisi, normaları, türklər demişkən, sınırları varmış. Yaltaqlıq edəndə hansı sözləri işlətmək olar, şərəfsiz eməllər hansılara qədər normativlərə uyğundur, simanı itirəndə üzünə hansı orqanını tutmalısən - bunları eski deputatlara yaxşı öyrədirmişlər, təzələlər isə çatdırıb öyrədə bilmirlər. Sürət əsridir, qarışıq zəmanədir, kasıbçılıq da bir yandan. Dünən bir dostumuz dedi ki, 92 markalı benzin bahalaşandan maşını problemlə üzləşir. Sən demə daha bahalı “Premium” benzini çox satılsın deyər işbaz məmurlarımız 92 markalıya nəvə zibil qatmağa başlayıbdır: “Premium tökən kimi maşın asqırdı, finxırdı, düzəldi”. Alman “Mercedes” maşını qayırandan indən belə bunları da düşünün.

Hə, millətimizin komplo teorilərindən, sui-qəsd nəzəriyyələrindən danışırıq. Deyir gədə həmin gün baş nazirin müavini babasına söyüb, açıqlanıb ki, siz nə təhər kişisiniz, Qarabağı geri almadınız, biz gənc nəslə bu cür miras qoyub gedirsiniz, vabşə tüpürüm sizin... Zarafat edirəm, bunlar əlbəttə, tamamilən xəyal ürənləridir, üst-üstə düşən adlar da sırf təsadüfdür. (Guya ad çəkə bilirdik elə).

Elə bu momentdə bir nəfər məcburi köçkün yaxınlaşdı məktubunu qəzetdə dərc etməyimi istədi. Bəbirov Dünyamin Hüseyin oğlu adlı qardaşımız Cəbrayıl rayonundan köçkündür. Qaradağda, Lökbatanda, 1-ci massiv, 3-cü küçə, ev 45 ünvanında ailəsinə iki otaqlı ev tikibmiş birtəhər. Ancaq bu ilin 7 iyununda ev içindəki eşyalarla yanıb. Dünyamin bəy yazır ki, elə o vaxtdan bəri ailəlikcə qapılara düşüblər, hər gün bir qohumun evində gecələyirlər, çörək pulu axtarırlarına indi qalmaq üçün hansısa ev axtarışı da əlavə olunub. Yazır çox çətin gündəyik, hökumət bizə yardım eləsin, köçkünlər üçün tikilən binalardan bir mənzil versinlər. Məktub belə geopolitik analizlə bitir: “Bu cür inkişaf etmiş ölkədə bir məcburi köçkün ailəsinə mənzillə təmin etmək və yaxud fəvqəladə hadisə nəticəsində yanmış yaşayış yerini və avadanlıqlarını (ev eşyalarını) bərpa etmək inkişaf etmiş dövlət maliyyəsinə əsla təsir göstərməz”.

Son məlumatıma görə qaçqınkomun sədri bu köçkünü çağırıb, öz villasının birini bunlara bağışlayıb, deyib onsuz nəvəm neçə il ayrı yerdə yaşamağa olacaq, halal xoşunuz...

İndi söz məcburi köçkünüdür.

Gürcüstana “arxa qapı”dan edilən səfərdə daha bir hədəf

Bu gün Rusiya prezidenti Vladimir Putin Abxaziya gedir. Bundan əvvəl, o, ilk dəfə 4 il qabaq - 2013-cü ildə Abxaziyada olub. Lakin indiki situasiya xeyli fərqlidir. İndi Rusiya Qərbin ağır sanksiyaları altındadır, iqtisadiyyatı, büdcəsi ciddi problemlərlə üzləşib; ABŞ-la, Avropa Birliyi ilə onun münasibətləri faktiki, böhran həddindədir və Rusiya hətta sivil dünyadan təcrid olunmağa başlayıb.

Putinin ikinci dəfə suveren bir dövlətin - Gürcüstanın ərazisinə “dal qapı”dan, xəlvəti girməsi məhz belə bir həssas situasiyaya təsadüf edir. Səfərin 2008-ci ildəki “5 günlük müharibə”nin başlanmasının ildönümünə salınması bu mənada ikinci dərəcəli, simvolik mənə kəsb edir.

Kreml başçısının Abxaziya ziyarətində birinci mesaj sözsüz ki, “5 günlük müharibə”dən sonra Gürcüstanda, bölgədə əhəmiyyətli şəkildə oturuşmuş ABŞ-a, NATO blokuna ünvanlıdır. ABŞ-ın vitse-prezidenti Maykl Pensin ötən həftə Gürcüstana səfər etməsi, orada Kremlin ünvanına sətər açıqlamalar səsləndirməsi, Abxaziya və Cənubi Osetiyanın işğalının Vaşinqton tərəfindən heç vaxt tanınmayacağı barədə aydın ismarışlar göndərməsi şeksiz ki, Moskvanı narahat edib və onu təcili cavab addımları atmaq, güc nümayişi sərgiləmək zərurətində qoyub.

Nəzərə alsaq ki, Tramin impiçmentlə hakimiyyətdən uzaqlaşdırılması ehtimalı böyükdür və onun yerini məhz M.Pens tuta bilər, o zaman belə də demək mümkündür ki, əslində Tiflisə səfər edən vitse-prezident yox, ABŞ-ın faktiki prezidenti olub. Bu üzəndən, Kremlin Pensin səfərinə dərhal və Putin səviyyəsində cavab reaksiyasının zəruri bilinməsi ikiqat anlaşılandır.

Abxaziya səfəri ilə Putin ikinci bir mesajı şübhəsiz ki, bölgə xalqlarına və paytaxtlarına, o sırada Bakıya vermək istəyir. Yeni ki, Rusiya öz ordusu ilə, top-tüfəngi ilə burda - Güney Qafqazda, sizin yaxınlığınızda və yanınızdadır, odur ki, Qərbə, Amerikaya, NATO-ya sarı boylanmayın. Bakı, Tiflis və İrəvana əsas ismarış bundan ibarətdir.

Konkret Azərbaycanın maraqlarına gəlincə, Putinin beynəlxalq hüquqa zidd olan Abxaziya səfəri əslində elə Dağlıq Qarabağa qanunsuz səfər kimi bir şeydir. Çünki Azərbaycan da Abxaziyanı Gürcüstanın ayrılmaz tərkib hissəsi sayır. Belə çıxır ki, Moskvanın regional maraqları tələb eləsə, eyni addımı Qarabağa münasibətdə də ata bilər - məsələn, birdən Azərbaycan

Putin Qarabağda - bir qəfil ziyarətin Azərbaycan exosu

Kreml başçısının beynəlxalq hüquqa zidd olan Abxaziya səfəri erməni separatçıları da ruhlandıracaq; 4 il sonra təkrarlanan gedişin yeni pərdəarxası; **politoloq**: “Rusiya yaratdığı müharibə ocaqlarını tam nəzarətdə saxlamaq iqtidarında deyil...”

da Gürcüstan kimi nə vaxtsa Kremlin çıxdığı “xətdən” çıxsın, “günah işlətsə”.

Unutmaq lazım deyil ki, Gürcüstan hökuməti məhz Cənubi Osetiyanı güc yolu ilə azad etmək istəyərkən Moskvanın qəzəbinə gəlib və Rusiya Abxaziya və Cənubi Osetiyanın müstəqilliyini tanıyıb. Mentiqlə, Rusiya qonşu ölkədə separatçı rejimlərin əsas himayədarıdır, o zaman ola bilməz ki, qızıqdırdığı Qarabağ konfliktində də erməni separatçılara sınırsız dəstək verib.

Onun da yada salmaq yerinə düşər ki, bu yaxınlarda Moskvada Rusiya ermənilərinin diaspor lideri Ara Abramyanın 60 illik yubiley tədbirində Putin öz mətbuat katibi Dmitri Peskovu və xarici işlər naziri Sergey Lavrovu göndərmişdi. Həmin mərasimə Qarabağ separatçıları lideri Bako Sakaşyan da qatılmış, Lavrov və Peskovla qədəh toqquşdurmuşdu...

Deyilə bilər ki, Azərbaycanın Rusiya ilə münasibətləri “5 günlük müharibə”yədək Gürcüstanın Rusiya ilə mövcud olmuş münasibətlərindən fərqlidir, daha yaxındır, strateji tərəfdaşlıq səviyyəsindədir, arada çoxmilyardlıq silah ticarəti məsələsi var.

Lakin o da faktıdır ki, Moskva Dağlıq Qarabağ probleminin dinc, ədalətli həllinə indiyədək hər hansı töhfə verməyib. Kreml əlində böyük və

unikal imkanlar ola-ola, daim konfliktli sətər maraqları namənə sünə surətdə uzatmağa çalışıb. Moskvanın “Azərbaycanla Ermənistan razılığa gəlsin, biz qarant duraq” mövqeyi də müstəsna olaraq bu hədəfə hesablanıb.

Bir sözlə, bu, proqnoza yatmayan Rusiyadırsa, Bakı da onu həmişə ciddiyyə almaq zorundadır. Eyni zamanda Bakı nə vaxtsa həqiqətən münasibətin güc yolu ilə həll etmək zorunda qala bilər. O zaman konfliktli sünə surətdə uzadan Rusiya Azərbaycanla qarşı “Gürcüstan varınatı”nı seçməz ki? Rusiyanın XİN başçısı Sergey Lavrovun məlum “Qarabağda müharibə Azərbaycanın daxili işi deyil” hədəsi “Putin Qarabağa da gedə bilər”in anonsu deyil ki?

Hər halda, “bu səfər Qarabağ konfliktinin həllinə müsbət təsir etməyəcək”. “Yeni Müsavat”ın yazdığına görə, politoloq Arzu Nağıyev bu fikirdədir. Onun qənaətinə görə, Rusiya prezidentinin səfəri iki əsas məqsəd güdür: “Birincisi, ümumiyyətlə, Abxaziyada daxili siyasi vəziyyətə o qədər də ürekaçan deyil. Belə ki, Rusiya bu separatçı quruma maddi dəstək, yatırımlar qoyulacağı haqqında bağlanan müqavilələrin yerinə yetirilməməsi ilə bağlı danışıqlar aparacaq. Abxaziya cəmiyyətində bölünmə baş verir. Bu-

nun bir səbəbi maddi məsələlər olsa da, ikincisi Gürcüstanın Avropa Birliyi ilə vizasız rejim münasibətidir. Diger əsas məqam ABŞ-ın vitse-prezidenti Maykl Pensin Gürcüstana son səfəridir. Gürcüstan NATO-ya daxil olsa, Qara dəniz sahilini məhz Abxaziya istiqamətindən təhlükə gözləyir, bu isə Rusiya sahillərinə yaxın bir ərazidir və təhlükəsizliyə təhdiddir. Pens bu iki separatçı qurumu tanımadıqlarını bəyan etməklə, öz çıxışlarında da bu haqda çox açıq şəkildə danışır və hətta Abxaziya və Cənubi Osetiyanın güc yolu ilə Gürcüstana birləşdirilməsi təklifini verir”.

Siyasi təhlil hesab edir ki, separatçılarla bağlı baş verən bütün bu proseslər, həmçinin Putinin Abxaziyaya səfəri Dağlıq Qarabağ münasibətinin həllinə müsbət təsir etməyəcək: “Eyni zamanda Serj Sərkisyan və onun separatçı dəstəsi də başa düşməlidir ki, bu gün Rusiya bütün bu yaratdığı müharibə ocaqlarını tam nəzarətdə saxlamaq iqtidarında deyil. Ona görə də Moskva belə maneəvərdir”.

Bu manevrlərin bölgəyə, Azərbaycana, Dağlıq Qarabağ məsələsinə yeni nə vəd elədiyini bilmək üçün səy etməyəcək. Çünki proseslər gözlənilmədiyindən də sürətli getməyə başlayıb.

□ Siyasət şöbəsi

Illərdir Rusiyaya qarşı Qərbdən gələn təzyiqlər son günlərdə daha da artıb. Son olaraq, şimal qonşumuzla bağlı yeni sanksiyalar paketinin Amerika prezidenti Donald Tramp tərəfindən imzalanması Ermənistanda da xof yaradıb. Rusiyanın oynacağı olan düşmən öl-kənin gedən proseslərdən əndişələndiyi göz önündədir.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli esab edir ki, Rusiyanın çökdürülməsi region dövlətlərinin hər birinin maraqlarına uyğundur: "Rusiyaya qarşı tətbiq olunan sanksiyalar bu ölkənin qısa müddət ərzində tamamilə gücdən düşəcəyini, geosiyasi iddialarından əl çəkəcəyini əsaslandırmır. Bu proses müəyyən qədər za-

rərlə çıxmaq üçün hazırlıq olmaq lazımdır. Bununla yanaşı, Rusiyanın bölgədəki mövqelərinin zəiflədilməsi şübhəsiz ki, Ermənistan və ermənilər istisna olmaqla, regionun bütün dövlətlərinin və xalqlarının maraqlarına uyğundur. Regionun bütün dövlətləri yarana biləcək boşluğun geosiyasi vakuuma çev-

yenidən geriye qayıtmaq üçün bu tablodan istifadə edib. Rus təbliğat maşınının və "beşinci kolon"un əsrlərdən bəri Qafqazda formalaşdırmaq istədiyi bir ideoloji xətt var: Bölgə xalqları Rusiyasız yaşaya bilməzlər. Son 25 il ərzində Azərbaycanın təmsilində bu xətt tamamilə alt-üst olub. Rusiyanın Azərbaycan

**Nə qədər ki,
Lenin basdırılmayıb...**

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Və ya Vladimir Leninlə Vladimir Putinin oxşarlığı haqda

"Nə qədər burdayam, Leninə və Kreml divarları arxasında yatan digər sovet mütəfəkkirlərinə toxunulmayacağına söz verirəm". Bu sözləri Rusiya Kommunist Partiyasının sədri Gennadi Züqanov yox, Rusiya prezidenti Vladimir Putin deyib.

Məsələ belə olub ki, Züqanov prezidentlə görüşlərin birində "proletariatın dahi rəhbəri" Vladimir İliç Leninin dəfni məsələsini qaldırılıb. Putin də əmin-arxayın şəkildə ona deyib ki, ürəyini heç sıxma, qəm də yemə, nə qədər ki, mən Kremldəyəm onu heç kim basdırmağa risk etməyəcək. "Mən Kremldə ikən Qızıl Meydanda kimə barbarlıq edə bilməz, Leninlə yanaşı, Yuri Qaqarin, İqor Kurçatov, Sergey Korolyov və Georgi Jukov kimi görkəmli şəxslər də həmin məkanda əbədi yuxuda olacaqlar". Bu sitat da Putininindir.

Əlbəttə, bizim Qaqarinlə, Kurçatovla, Korolyovla, yaxud Jukovla işimiz yox. Putin də yaqın qəsdən onların adını bütün zamanların 1 nömrəli bolşeviki Leninlə yanaşı çəkib ki, guya dediyi məsələ ideoloji çalarlı deyil. Amma mövzu təbii ki, Lenindir. Əsas sual da budur ki, niyə proletariatın rəhbəri Lenin "proletariatın əsas dayağı" olan SSRİ tarixə gömülə də, indiyədək torpağa gömülməyib?

Cavab əslində bəsitdir: çünki bu gün Rusiyanın ən böyük kommunist-bolşeviki heç də bir çoxunun düşündüyü kimi, kommunistlərin lideri G.Züqanov yox, elə cənab Volodya Putinin özüdür.

Bu yerdə yada salaq ki, hakimiyyətə gələn kimi SSRİ-nin himni yalnız sözlərini dəyişdirməklə Rusiyanın himni kimi təsdiqləndən də yenə Putindir - hərçənd, özündən soruşsanız, deyər, mən nə kommunistəm, nə də sosial-demokrat. Amma idarəçilik dəst-xətti, düşüncələri, başında durduğu Rusiya adına yürütdüyü xarici siyasət kursu kommunist-bolşevik dönməndən, Stalin dönməndən ciddi fərqlənməz. Yeri gəlmişkən, Putinin Stalinə rəğbəti də sirr deyil.

Həmin bu, ən böyük gizli bolşevik V.Putin çox yaxşı bilir ki, mavzoleydə saxlanan Lenin, mavzoleyin özü SSRİ-nin, sovet dövrünün əsas ideoloji atributlarından olub. Himn də daxil, bu atributları qoruyub saxlamaqla, o, həm Rusiya cəmiyyətinə və onun millətçi-şovinst çevrələrinə, həm də "Yaxın xaric" in keçmiş sovet ölkələrinə mesaj verir ki, SSRİ ölsə də, hələ dəfn olunmayıb.

Yeni Sovetlər Birliyinin hansısa formada təzədən "zühuru" mümkün hesab edilir. Avrasiya layihələrini yada salın, Putinin hakimiyyətə gəlişi ilə Rusiya ərazisinin Abxaziya, Cənubi Osetiya və Krımın işğalı hesabına genişləndirilməsi yada salın. İlhaq prosesi indi də Donetskədə, "Novorossiya" prosesi şəklində davam edir. Vladimir Leninin layiqli davamçısı necə olur ki? Putini hətta çar Qrozninin ardıcılı saymaq olar...

Belə çıxır, nə vaxt ki, Leninin nəşi torpağa verilecək, o zaman da SSRİ-nin bərpası təhlükəsi aradan qalxmış olacaq. Aydın məsələdir ki, Putinin özünün də etiraf elədiyi kimi, o vaxt hakimiyyətdə Putin və ya onun tefəkküründə birisi yox, daha müasir düşüncəli dövlət başçısı olacaq. Kim? Hələlik söyləmək çətindir. Yəqin ki, cavab xeyli dərəcədə Rusiyaya qarşı ABŞ başda olmaqla Qərbin tətbiq elədiyi və qarşıdakı illərə hesablanmış yeni və sərt sanksiyaların nəticələrindən asılı olacaq.

Yeri gəlmişkən, bəzi analitiklərə görə, ABŞ-ən son sanksiyalar qanununun bir hədəfi də Rusiyanı Yeltsin dönməsinə qaytarmaqdır. O dönmə ki, Rusiya cəmiyyəti daha liberal idi və az qala, Lenin də torpağa gömülmək üzrə idi. Eyni zamanda Rusiya nə həmsərhəd ölkələr, nə də dünya üçün indiki qədər böyük təhlükə kəsb etməyirdi. Hətta ölkədə siyasi-iqtisadi, demokratik islahatlar start götürmüşdü...

Qayıdaq mavzoleyə. Əslində Lenini basdırmamaqla bir pravoslav olaraq Putin də günah işlədir, rəhbərin ruhunu incidir. Ona görə ki, islam kimi xristianlıq da tək Allahlı din olaraq, ölən insanın dərhal torpağa verilməsini vacib bilir, nəinki mumiyalanıb saxlamağı və ya yandıрмаğı.

Bax, nə vaxt Leninin ruhu rahatlıq tapacaq, o zaman indiki Rusiya da imperiya virusundan qurtulub rahatlanacaq. Yeni öz təbii sərhədlərinə, tarixi qalınaya qayıdacaq - Şimali Qafqazsız, Tatarıstansız, Başqırdıstansız...

Azərbaycan üçün şans pəncərəsi...

'Elçin Mirzəbəyli: "Rusiyanın zəiflədilməsi regionun bütün dövlətlərinin və xalqlarının maraqlarına uyğundur"

Rəsmi İrəvanın artıq Qərbə doğru meyilləndiyini də söyləmək mümkündür. Bunu Ermənistanın NATO-nun son təlimlərində aktiv iştirakı və bu ilin noyabrında Avropa Birliyi ilə anlaşma sazişi imzalamaya hazırlaşması ilə izah etmək mümkündür.

Ekspertlər mövcud situasiyanın Azərbaycan üçün şans pəncərəsi açdığını düşünür. Belə ki, ən ağırlıq probleminiz olan Dağlıq Qarabağ məsələsinin həllində əsas söz sahibi olan Kremlin sıradan çıxarılması ilk növbədə, bu problemin həllinə ciddi təsir edəcək. Regionda əsas güc sahibi olan Rusiya üzərindəki qarabuludların Cənubi Qafqazın da tablosunu dəyişəcəyi şübhəsizdir.

man aparacaq. Digər tərəfdən hətta Rusiya qısa müddətdə zəifləsə, iddialarından, o cümlədən Cənubi Qafqazdakı maraqlarından əl çəkərsə, bunun sivil qaydada baş verəcəyini düşünürəm. Rusiya bəlkə də dünyada yeganə dövlətdir ki, həm işğal etdiyi, həm də tərk etdiyi bütün ərazilərə bədbəxtlik gətirib. Rusların məşhur bir deymi var: "At olmağına atdır, amma istəyir qurd parçasını, mənəm ki deyil". Bu deyim rus dövlətçiliyinin və onun başqa dövlətlərə, xalqlara olan münasibətinin mahiyyətini tam çılpaqlığı ilə əks etdirir. Bu baxımdan, Rusiya ətrafında baş verən proseslərə diqqətlə yanaşmaq və ehtimal olunan kataklizmlərdən daha az zər-

rilməməsi üçün hərəkətə keçməlidirlər. Xüsusilə də Türkiyə... İranın mövcud rejimi bu prosesi hiss etdiyi üçün kifayət qədər fəallaşmış. Region dövlətləri ilə münasibətləri qaydaya salmağa çalışır. Bunun İranın Azərbaycana və Gürcüstana yönəlik siyasətində də hiss etmək mümkündür. İran regionda post Rusiya mərhələsinə hazırlaşır. Yeni demək istəyirəm ki, Rusiyanın bölgədəki mövqelərinin zəifləməsi regionda sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin olunacağı anlamına gəlməməlidir. Eyni yanaşmanı Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsi üçün yarana biləcək əlverişli şərait haqqında da demək mümkündür. Cənubi Qafqazın tablosu dəyişə bilər, amma necə? Post Rusiya dövrünün tablosunu Qərb dövlətləri deyil, region xalqları və dövlətləri yaradacaqlar. Rusiyanın Cənubi Qafqazdan gedişi bölgə xalqlarının azadlıqlarının və təhlükəsizliklərinin təmin olunması baxımından əsas amillərdən biridir. Lakin digər amillər də var. Qafqaz zəngin və mürəkkəb etnik tablosu olan bir bölgədir. Rusiya Qafqazı işğal etdiyi və tərk etdiyi bütün dövrlərdə,

na qarşı qəzəbinin mahiyyətində dayanan amillərdən biri də ölkəmizin müstəqil dövlət kimi formalaşması və regionun digər xalqlarına nümunə ola bilməsidir. Bizim üzərimizə düşən vəzifə bu nümunənin ideoloji faktor kimi bölgə xalqlarının şüurunda dominant yerə sahiblənməsidir".

Politoloq ermənilərin Qərbə meyillənməsindən də söz açdı: "Ermənistan onsuz da Qərblə münasibətlərini qoruyub saxlamağa çalışır. Bu işdə ABŞ və Fransadakı erməni diasporu da aktiv şəkildə fəaliyyət göstərir. Amma unutmaq lazım deyil ki, yenə də rusların məşhur bir məsələsində deyildiyi kimi "Allah yüksəkde, şah isə uzaqdadır". Ermənistanın taleyi daha çox region dövlətlərindən asılıdır. Rusiyanın bölgədən gedişinin ciddi boşluqlar yaradacağı şübhəsizdir. Və bu boşluqlar təkə Cənubi Qafqazda yaranmayacaq. Bu baxımdan Qərbin post Rusiya dövrü üçün qayğıları yetərlidir. Ermənistanın taleyini daha çox bölgə dövlətləri həll edəcəklər. Ermənistanın NATO-nun təlimlərində iştirakına isə xüsusi önəm verilməsinin tərəfdarı deyiləm".

□ Cavanshir ABBASLI

Kərkükdən İraq Kürdüstan Regional Rəhbərliyinə neft ixracı dayanıb

Iraq hökuməti öz nəzarətində olan Kərkükdəki quyulardan çıxarılan xam neftin İraq Kürdüstan Regional Rəhbərliyinə (İKRR) ixracını dayandırdı. AZƏRTAC xəbər verir ki, İraqın neft nazirinin müavini Kərim Həttab Cəfəri açıqlamasında "Şimal Neft Şirkəti"ndən İKRR-yə gedən xam neft ixracının və əlavə istehsalın dayandırıldığını bildirdi. O, bu qərarın texniki bir qəzadan, yoxsa başqa bir səbəbdən dolayı olduğunu dair hər hansı bir bəyanat verməyib.

İraq hökuməti 2016-cı ilin martında hər hansı bir əsas göstərmədən təxminən 5 ay ərzində Kərkükdən neft ixracını dayandırmışdı.

Kərkük şəhərində ümumilikdə 5 quyular var. Bu quyulardan "Gurgur", "Cambur" və "Habbaza" mərkəzi hökumət adından "Şimal Neft Şirkəti"nin, digər ikisi isə İKRR-nin nəzarətindədir. Şəhərdəki quyulardan çıxarılan neft boru kəmərləri ilə Türkiyədəki Ceyhan limanına nəql edilərək dünya bazarına çıxarılır.

Uzun müddətdir ki, ölkədə valyutadəyişmə məntəqələrinin fəaliyyəti dayandırılıb. Hazırda banklarda valyuta dəyişmək mümkün olsa da, bankların fəaliyyət göstərmədiyini şənbə və bazar günləri pullarını dəyişmək istəyən yerli və xarici vətəndaşlar çətin vəziyyətdə qalırlar. Xüsusilə də nəzərə alsaq ki, yay aylarıdır və ölkəmizə turist axınının tempi yüksəkdir, o zaman hazırkı zamanda valyutadəyişmə məntəqələrinə tələbatın daha böyük olduğunu söyləmək olar. Valyutadəyişmə məntəqələrinin bərpası barədə bu ilin aprel ayında Milli Məclisdə müzakirələr aparıldı və deputatlar da bildirdilər ki, bu məntəqələr bərpa edilməlidir.

Bəs valyutadəyişmə məntəqələrinin fəaliyyəti nə üçün bərpa olunmur?

İqtisadçı-ekspert Qubad İbadoğlu mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a bildirib ki, valyutadəyişmə məntəqələrinin bağlanması özünü yanlış qərar idi:

"Təbii ki, tənzimlənməyə ehtiyac var idi, ancaq məntəqələri ucdantutma bağlamaq da doğru deyildi. İndiki halda düşünürəm ki, prosese yalnız lisenziya məsələsi tormuzlayıcı təsir göstərir. Valyutadəyişmə məntəqələrinin fəaliyyətinin bərpa olunması hesab edirəm ki, daha çox valyuta bazarının hələ tam formalaşmamasının göstəricisidir. Çünki Mərkəzi Bank istəyir ki, bazara daxil olan valyutanı nəzarətdə saxlasın və bunu, banklar vasitəsilə etmək daha rahatdır. Bank dövründə bu proses demək olar ki, tam şəkildə Mərkəzi Bankın nəzarətindədir. Hesab edirəm ki, valyutadəyişmə məntəqələrinin bərpa olunmamasının səbəbi də elə bununla əlaqəlidir ki, proses nəzarətdən çıxa bilər. Məlumdur ki, Azər-

Valyutadəyişmə məntəqələri niyə bərpa olunmur...

Qubad İbadoğlu: "İnanmıram ki, bu il ərzində valyutadəyişmə məntəqələrinin bərpası ilə bağlı müvafiq qərar qəbul edilsin"

Rəşad Həsənov: "Növbəti günlərdə və həftələrdə artıq bu problemin müəyyən bir qisminin həll ediləcəyini düşünürəm"

baycanda turizm sezonu əsasən yay mövsümündə, bayramlarda daha çox müşahidə olunur. Əgər məntəqələrin bərpası ilə bağlı qərar qəbul olunmayacaqsa, inanmıram ki, bu il ərzində valyutadəyişmə məntəqələrinin bərpası ilə bağlı müvafiq qərar qəbul edilsin. Valyutadəyişmə məntəqələrinin alternati-

vinin yaradılması məsələsini də real qəbul etmirəm. Çünki bu, infrastruktur problemdir. Onun üçün texniki təchizat olmadır və bu səbəbdən də inanmıram ki,

digər variantlardan istifadə ediləsin".

Digər **İqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov** isə qəzətimizə açıqlamasında bildirib ki, problem qısa müddət ərzində müəyyən qədər öz həllini tapacaq:

"Çünki bununla bağlı artıq qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi istiqamətində müəyyən addımlar atılır. Eyni zamanda normativlərin hazırlanması üçün də təxminən 5 ay vaxt verilmişdi. Artıq bu vaxt da bitmək üzrədir. Ona görə də normativlər tam hazır olduqdan sonra valyutadəyişmə məntəqələrinin şəhərdə yaradılmasını müşahidə edəcəyik. Ancaq bu məntəqələr düşünürəm ki, əvvəlki illərdə olduğu kimi hər dön-

şəxslər valyutadəyişmə məntəqələrini açma bilməyəcəklər. Çünki qeyd etdiyim kimi məbləğ kifayət qədər iridir. Ancaq buna baxmayaraq artıq növbəti dövrlərdə valyutadəyişmə məntəqələrinin açılmasını müşahidə edəcəyik ki, bu da valyuta əlçatanlığını göstərməklə, bazarda rəqabətliyi də artıracaq. Eyni zamanda gələcək dövrlərdə hər hansı bir müəyyən qitənin hiss edildiyi vaxtlarda vəziyyətdən sui-istifadə edərək tətbiq olunan marjanın da kəskin şəkildə artırılmasını əngəlləyəcək. Bu da realdır ki, turizm sektoru üçün də bu, kifayət qədər əhəmiyyətli bir sahədir. Çünki faktiki olaraq valyutadəyişmə əlçatanlığının aşağı olması bir sıra hallarda öl-

kədə nəzərdə tutulan qədar vəsaitin xərclənməsinə gətirib çıxarır. Təəvvür edin ki, ancaq bank filialları tapılmalı və müəyyən edilmiş yerlərdə valyutanın dəyişdirilməsi həyata keçirilə bilər. Turist öz nəzərdə tutduğu vəsaitini konvertasiya edib və xərcləyir, daha sonra isə hər hansı bir digər xərc ortaya çıxdıqda isə ola bilsin valyutanın yenidən dəyişdirilməsinin çətinliyini nəzərə alaraq bu xərclərdən imtina edir. Həmçinin qeyd etdiyimiz kimi bu, turizm üçün liberal mühitin şərtlərini ağırlaşdıran faktordur. O baxımdan da növbəti günlərdə və həftələrdə artıq bu problemin müəyyən bir qisminin həll ediləcəyini düşünürəm".

□ Əli RAİS

Yaşlı şəxslər ipoteka krediti ala bilərmir?

Əkrəm Həsənov: "Vətəndaşların bir qisminin yaş həddi, əmək haqqı uyğun olanda belə ipoteka kreditini ala bilmir"

Son bir neçə ildə ölkəmizdə kreditlə ev verilməsinin geniş yayılmasına baxmayaraq, hələ də çoxlu sayda insanlar bu imkandan yararlanma bilmir. Kifayət qədər ailələr, vətəndaşlar kirayələrdə yaşamağa davam edirlər. Ekspertlər qeyd edir ki, bunun da əsas səbəblərindən biri vətəndaşların kredit şərtlərindən xəbərsiz olmasıdır. Şərtlərdən biri isə yaş həddi və əmək haqqı ilə bağlıdır.

İlk öncə qeyd edək ki, ipoteka ilə ev verilməsində şəxsin aylıq maaşının məbləği mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Əgər kredit üzrə ödəniləcək aylıq məbləğ kredit alanın aylıq gəlirinin 70 faizdən çox olduqda, ipoteka kreditinin verilməsindən imtina olunur.

Yaş həddinə gəldikdə isə, əvvəllər ölkədə kişilər üçün pensiya yaş həddi 64, qadınlar üçün isə 59 hesab olunurdu. Bununla da əgər 40 yaşlı qadın 20 illik kredit götürmək istəyəndə, 20 illik dövr də qadının 60 yaşında tamamlandığı nəzərə alınaraq ona kredit verilməsindən imtina olunurdu. Lakin bu ilin qərarına əsasən kişilər üçün pensiya yaş həddi

2021-ci ilə qədər hər il 6 ay, qadınlar üçün isə 2021-ci ilə qədər hər il 6 ay artırılaraq pensiya yaş həddi 65 -ə çatdırılacaq. Bununla da kreditlərin verilməsində yaş həddi ilə bağlı məsələ suallar doğurur.

Qeyd edək ki, Avstraliyada, Kanadada ipoteka ilə evlər kreditlə 30 ilədək verilir, yaş həddi 70-ə qədər, Fransada, Portuqaliyada da 30 ilə qədər kreditlər mövcuddur və bu ölkələrdə yaş həddi 80-ə qədər hesablanır.

Ümumiyyətlə ölkəmizdə yaş həddi ilə bağlı ipoteka və digər kreditlərin verilməsi necə tənzimlənir?

Mövzu ilə əlaqədar **bank üzrə hüquqşünas ekspert Ək-**

rəm Həsənov "Yeni Müsavat"a danışdı:

"İpoteka şərtlərinə əsasən kreditin son ödəniş tarixinə borcalanın yaşı qanunvericiliklə müəyyən olunmuş pensiya yaş həddindən çox olmamalıdır. Ümumiyyətlə, bu məsələdə bir neçə variant olur. Məsələn, evlərin alınması ilə bağlı banklar İpoteka Fondunun xətti ilə kredit verir. Burada bankların özlərinin deyil, fondan aldığı pulları vətən-

gədə olmayacaq. Çünki şərtlər ağırlaşdırılıb və ilkin kapital tələbi də ortaya çıxıb. Bu kapital faktiki olaraq müxtəlif hesablarda yerləşdirməyən fiziki və hüquqi

daşlara verirlər. Burada da iki məsələ var, biri var kommersiya şərtləri ilə 8 faizlə, digəri isə sosial ipoteka ilə 4 faizlə verilən kreditlər. Biri də var ki, banklar İpoteka Fondunun xətti ilə deyil, öz pullarını vətəndaşlara kredit verir. Bu halda faiz çox olur. Bildiyim qədər belə olduqda faiz dərəcəsi 20-dən yuxarı olur. Çünki bank artıq burada öz pulunu verir və bu da başadüşülüdür. Yeni bilirik ki, bu gün Mərkəzi Bankın uçot dərəcəsi 15 faizdir. Bankların özləri 15 faizlə kredit alırsa təbii ki, vətəndaşa da 15 faizdən çox verməlidir. Bu gün amma əsasən onu qeyd lazımdır ki, ipoteka kreditlərinin həcmi düşüb. Birincisi, ona görə İpoteka Fondu banklara o qədər çox pul ayırmır. Buna görə də vətəndaşların bir qisminin yaş həddi, əmək haqqı uyğun olanda belə ipoteka kreditini ala bilmir. Çünki burada çox ciddi rəqabət olur və banklar istədikləri şəxsə kreditlər verir. Hətta olur ki, İpoteka Fondunun özü banklara göstəriş verir, kimlərə kreditlər verilsin, kimlərə yox. Yeni bu prosesdə qeyri-şəffafıq çoxdur.

Ümumiyyətlə, pul az olduğundan qeyri-şəffafıq da özünü pis şəkildə göstərir. Burada isə şəffafıq çox vacibdir. Əslində İpoteka Fondunun xətti ilə verilən kreditlər internet resurslarında dərc olunmalıdır ki, hamı görsün ki, bu fondun xətti ilə kimlər kredit götürür. Olur

ki, İF-nun xətti ilə bir ailədə bir neçə şəxs kredit götürür. Və yaxud olur ki, evi olan şəxs də bu xətt ilə kredit götürür. Yəni bütün bu proseslər qeyri-şəffafdır.

Əmək haqqına gəldikdə isə, vətəndaşın əmək haqqı elə olmalıdır ki, aylıq ipoteka haqqının ödədikdən sonra onun 3 qat yaşayış minimumu özünə qalmış olsun. Yəni bu gün yaşayış minimumu 165 manatdırsa, onun 3 qat həddi gərək vətəndaşda qalsın. Üstəlik əgər şəxs işləmirsə və onun himayəsində uşaqlar varsa, deməli onlara da əmək haqqında pul qalmalıdır. Faktiki olaraq yüksək əmək haqqı olan şəxslər azdır".

Ekspert digər sabit kreditlərin verilməsindən də söz açdı:

"Digər kreditlərə gəldikdə, qanun bu məsələdə heç bir yaş həddi qoymur. Yəni istənilən şəxs bankdan kredit götürə bilər. Sadəcə ola bilər ki, bankların öz daxili qayda-qanunları var. Onlar özləri hansı şəxsə kredit verib-verməyəcəyini müəyyənləşdirir. Və yaxud banklar özləri müəyyən edir ki, yuxarı yaş həddi olan şəxslərə kredit verilsin, amma girovları güclü olsun və yaxud zaminin olması mütləqdir. Prinsip baxımından bu da başadüşülüdür. Çünki burada şəxsin əmək qabiliyyətsizliyi və ölüm ehtimalı çox böyükdür".

□ Xəlilə GƏRAY

Qarabağ məsələsinin tənzimlənməsi prosesini hələ ki "ölü" nöqtədən tərpətmək mümkün olmadığı şəraitdə şimal qonşumuzdan vaxtaşırı ziddiyyətli xəbərlər gəlir. 2-ci Qarabağ savaşının başlayacağı halda gah Rusiyanın prosesə aktiv müdaxilə edib Ermənistanı qoruyacağı barədə şərhlər verilir, gah da əksinə, Kremlin iki dövləti baş-başa qoyacağı, prosesləri kənardan müşahidə edəcəyi iddiası səslənir.

Daha çox səslənən ehtimal bundan ibarətdir ki, həmsədr ölkə məsələnin nəzarətdən çıxmasını istəmir, eyni zamanda status-kvonun dəyişməsinə çalışır. Yeri gəlmişkən, aprel döyüşlərindən sonra baş nazir Dmitriy Medvedev də "ən yaxşı" çıxış yolu kimi tənzimləməni gələcək nəsə saxlamağı təklif etmişdi. Bu günlərdə isə yeni bir versiya ortaya atılıb. **Rusiyanın aparıcı iqtisadçılarında biri, publisist, iqtisadi elmlər doktoru, professor Nikita Kriçevski** Virtualaz.org-a maraqlı açıqlamalar verib. ABŞ prezidenti Donald Trampın Rusiyaya qarşı sanksiyaların sərtləşdirilməsi barədə qanunu imzalamasından bəhs edən ekspert son qərarin region ölkələrinə - Azərbaycana və Ermənistanla hər hansı şəkildə təsir göstərəcək - tərməyəcəyindən bəhs edib. Onun fikrincə, Rusiyaya qarşı sanksiyaların sərtləşdirilməsi Azərbaycana heç cür təsir etməyəcək. Çünki bu ölkə özünü dolandırmaq iqtidarındadır və neft-qaz sektorundan savayı, digər inkişaf etmiş sənaye sahələrinə malikdir. "O ki qaldı Ermənistanla, anlamaq lazımdır ki, Rusiya bu ölkənin donorudur. Heç hərbi-siyasi amillə Ermənistanla Rusiyanın hərbi bazasının mövcudluğunu nəzərə almıram. Rusiyanın Ermənistanla yardım imkanları kifayət qədər azalacaq" - rus ekspert əlavə edib.

Nikita Kriçevski ardınca ilginc şərhini ilə diqqət çəkib. "Krimin Rusiyaya birləşdirilməsi baş tutandan sonra, düşünmürəm ki, Rusiya Qarabağ probleminin güc yolu ilə həllinə qarşı qəti şəkildə qarşı çıxma bilsin. Əlbəttə, bu, o qədər də yaxşı iş deyil, lakin buna baxmayaraq, biz anlayırıq ki, bu, həmin torpaqların "ana dövləti" - Azərbaycanla birləşdirilməsi məsələsidir" - o, deyib.

Deputat Fazil Mustafa isə "Yeni Müsavat"a açıqlaması zamanı əksini qeyd edərək bildirdi ki, bu sanksiyaların dolayı yolla Azərbaycana təsiri yətinədir: "Orada əmək miqrantı kimi məskunlaşan azərbaycanlıların gəlirləri azaldıqca burada onlardan yardım alan insanların sosial vəziyyəti də ağırlaşır. Digər tərəfdən, Rusiya Qərblə gərginliyinin acığını gücü yetdiyi yaxın ətrafı ilə yönəltməyə başlayır. Ancaq Qarabağ məsələsi elə bir spesifikasiyaya malikdir ki, Rusiyasız da Ermənistanı dəstəkləyən qüvvələr eyni kursu davam etdirəcəklər. Ona görə də bu məsələdə Rusiyanın təkənməsi bizim xeyrimizə yeni və əlverişli situasiya yaratmayacaq".

Politoloq Arzu Nağıyev də vurğuladı ki, Rusiya iqtisadçıları, həmçinin siyasi elitası əsasən

Rusiyanın maraqlarından çıxış edir və bu təbii: "Krim və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinin müqayisəsi də bu qədər oxşar deyil. Belədirsə, Gürcüstanla bağlı, daha doğrusu Abxaziya və Cənubi Osetiya məsələsinə necə şərh etmək olar? Güc hesabına, milli müqəddəratın həllini bəhanə götürməklə və heç bir konkret arqument və ya səbəb olmadan başqa bir dövlətin ərazi bütövlüyünü pozaraq ilhaq etmək - heç bir beynəlxalq norma və prinsiplərə uyğun gəlmir".

Politoloq qeyd etdi ki, faktiki olaraq Dağlıq Qarabağ ərazisi Azərbaycandan zor gücünə alınıb və məhz havadarlarının hesabına Ermənistanın cinayətkar hakimiyyəti tərəfindən də zorla saxlanılır: "Bütün dünya ictimaiyyətinə məlumdur ki, Rusiya SSRİ dövründən qalan və sonra yaradılan münaqişə ocaqlarının birbaşa iştirakçısıdır və məhz buna görə də həqiqətə açar fiqurdur. Yeni Ermənistan onun vassalıdır, iqtisadiyyatının yarısından çoxu Rusiyanın əlindədir, hərbi potensialına tam nəzərətdir və bunun hesabına siyasi məsələləri də tənzimləmək iqtidarındadır. Əlbəttə, Rusiyaya belə bir durumda Azərbaycan daha faydalı tərəfdaşa çevrilə bilər və Rusiya başa düşür ki, ortada Türkiyə, İran və hətta deyərdim ki, müsəlman inancılı federasiya subyektləri varsa, Ermənistan ikinci plana keçir. Məlumdur ki, bu gün Rusiya Dağlıq Qarabağ münaqişəsini Ermənistanın istəmədiyi şəkildə həll etməyə çalışsa, ermənilər Qərblə üz tutacaqlar və Rusiya bundan eyni mühüm bir şey itirmir. Azərbaycanı itirmək isə demək olar ki, bütün regionu itirmək deməkdir. Məhz buna görə də Rusiya tərəfi belə açıqlamalar verir".

Politoloq Elçin Mirzəbəylinin də bu məsələ ilə bağlı maraqlı baxış bucağı var. Ekspert qeyd etdi ki, Nikita Kriçevski Rusiyanın nüfuzlu iqtisadçılarından biridir. Lakin geosiyasi məsələlərdə "piyada" olduğu açıq-əşkar görünür: "Digər tərəfdən, Nikita Kriçevski istərsə də, Kremlin ümumi strateji xəttindən ciddi şəkildə fərqlənən fikir söyləyə bilməz. Onun sanksiyalarla bağlı söylədikləri də realığı əks etdirmir. Rusiyaya qarşı sanksiyalar iki dəfə bu ölkənin dağılmasına səbəb olub. Birinci dünya müharibəsindən sonrakı dövrü və SSRİ-ni süquta uğradan prosesləri unutmaq lazım deyil. Sanksiyalar artıq Rusiyaya təsir göstərəcək və bu proses gətirdikcə qarşısını almaz olacaq". Hərbi əməliyyatlarla bağlı məsələyə gəlincə, E.Mirzəbəyli qeyd etdi ki, bu, Kriçevskinin subyektiv ehtimallarıdır: "Rusiya müttəxəssisin Krimin işğalı məsələsinə

Rusiya 2-ci Qarabağ müharibəsinə "seyrçi" qala bilər - ermənilər üçün qorxunc proqnoz

Azərbaycanlı ekspertlər rus və erməni politoloqların səs-küyünə reaksiya verdilər; BMT Baş Assambleyasının 72-ci sessiyasında XİN başçılarından bir araya gətirilməsi planlaşdırılır, İrəvan növbəti tərribata əl atma bilər...

Qarabağla eyniləşdirməsi tamamilə yanlış və təhlükəli yanaşmadır. Krim Ukraynanın beynəlxalq birlik tərəfindən tanınmış ərazisidir. Rusiya ilə Ukrayna arasındakı münaqişədə, yəni bir neçə il öncəyə qədər Moskva da Krim Rusiya ərazisi kimi tanıyırdı. Bununla yanaşı Rusiya Ukraynanın nüvə silahından imtina etməsi qarşılığında bu ölkənin ərazi bütövlüyünün qorunmasına təminat verən üç ölkədən biri idi. Rusiya Krim işğal edib. Ermənistan isə Qarabağı. Rusiya da, Ermənistan da işğalçılardır. Bu baxımdan Rusiyanın Krimla bağlı davranışını Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan azad etmək istiqamətində atacağı addımlarla eyniləşdirmək simasızlıqdan başqa bir şey deyil. Digər tərəfdən əgər Rusiyanın qismən də olsa neytrallığını təmin etmək mümkün olsaydı, işğal altında olan torpaqlarımız çoxdan azad edilmişdi. İşğalın davam etməsinin əsas səbəbkarı Rusiyadır".

Bu arada işğalçı ölkədə hökm sürən təşviş səbəbləri də maraqlıdır. Düzü, ermənilər daha çox hay-küy salmağa, şivən qoparmağa, özlərini yazıq görkəmdə göstərərək nələrə qoparmağa və kimlərinə qoxtuğunda daldalanmağa meyilli toplumdur. Ancaq xüsusilə də regionda baş verənlərin, Rusiya ətrafında həlqənin daralması və işğalçının himayədarının başının daha ox özüne qarışması fonunda eşidilən hay-küy əsaslı da ola bilər. Ermənistan mediasında yazılanların həqiqət yükünü olduğunu da demək mümkündür. Üstəlik, bir ayağı NATO-da olan Ermənistan Rusiyanın müəllifliyi ilə yaradılan birliklərdə üzvlüyə son vermək üçün məqam da gəzir. Lakin bu ayrılmanın ona baha başa gələcəyini də yaxşı bildiyi üçün ortada var-gəl edir.

ABŞ-ın Rusiyaya qarşı bir-tərəfli tətbiq etdiyi sanksiyalar Ermənistanla da ciddi təsir edəcək. Bu barədə İrəvanda News.az müxbirinə erməni politoloq Stepan Qriqoryan bildirib. Onun sözlərinə görə, əsas problem Ermənistanın Avrasiya İttifaqının üzvü olmasından qaynaqlanır: "Əgər Rusiyada iqtisadiyyat zəif inkişaf edəcəksə, büdcə daha aşağı olarsa, aydındır ki, Rusiyanın Avrasiya İttifaqını inkişaf etdirmək üçün vəsaitləri qalmayacaq. Bu, o deməkdir ki, bir çox planlaşdırılan layihələr gerçəkləşdirilməyəcək, ya da Rusiya proteksionizmi gücləndirəcək". Yeni Qriqoryan qorxur ki, erməni malları Rusiya bazarına girə bilməyəcək, iş yerlərinə erməniləri yox, yalnız Rusiya vətəndaşlarını götürəcəklər və s. Beləliklə, erməni ekspert həmvətənlərinə kənar qüvvələrə yox, öz güclərinə arxalanmağı çağırır.

Eyni mövqedən politologiya doktoru, bir müddət Ermənistan baş nazirinin köməkçisi olmuş politoloq Hayk Martirosyan da çıxış edib. Martirosyan erməniləri Qarabağ müharibəsində kənar qüvvələrə arxalanmamağa çağırıb. O, qeyd edib ki, əgər Azərbaycan Dağlıq Qarabağda döyüş əməliyyatlarına başlasa,

o, əmin deyil ki, beynəlxalq birlik və yaxud ayrıca hansısa dövlət Azərbaycanı dayandırmaq niyyətində olacaq: "Ermənistanla nəhayət ki, beynəlxalq birliyə inamdan imtina etməlidirlər və ya istər müsbət olsun, istərsə də mənfəi ona hansısa ümidlər bağlamağı dayandırmalıdır".
Yeni bir vaxt Ermənistan hökumətində təmsil olunmuş yetərincə ağıllı politoloq öz həmvətənlərinə başa salır ki, müharibə olarsa Ermənistanla Azərbaycan təkbətk qalacaq və hələdici nəticəni döyüş meydanı müəyyən edəcək. Aprel döyüşləri göstərdi ki, Rusiyanın müdaxiləsi olmasa, Azərbaycan Ermənistanın bütün silahlı qüvvələrini elə Qarabağda məhv etmək iqtidarında idi.

Ermənistan bütün qüvvələrini Qarabağ yığmışdı və Rusiyanı vasitəçi salaraq vaxt udmağa çalışırdı. Azərbaycan isə öz hərbi gücünün 15-20 faizindən istifadə edirdi. Lakin buna baxmayaraq Ermənistan ordusu itirdiyi mövqeləri geri ala bilmədi.

İstiPress-in məlumatına görə, Hayk Martirosyan dolayısı ilə erməniləri başa salır ki, münaqişənin Madrid prinsipləri ilə həllindən və Qarabağ ətrafı rayonları öz xoşlarına tərk etməkdən

başqa yolları yoxdur. Əks halda, həmin rayonları Azərbaycan ordusu hərbi yolu ilə alacaq və minlərlə erməni əsgəri qurban gədcək.

Ermənistan NATO-nun Gürcüstanda keçirilən hərbi təlimlərində qatılmaqdan sonra Rusiyadan ekspertlər səviyyəsində onu təşviş salan açıqlamaların gəlməsi kifayət qədər diqqət çəkir. Ancaq on illərin təcrübəsi göstərir ki, ermənilər heç vaxt Kremlin iradəsindən kənar addım atmayıb, Serj Sərkisyan isə hətta acı-acmamasını da Moskva ilə dəqiqləşdirir. Bu mənada İrəvanın Moskvanın iradəsindən kənar addımlar at-

ması az inandırıcıdır. Belə bir məqamda Rusiyanın hərbi əməliyyatlara etiraz etmədiyi barədə ictimailəşdirilən məlumat mümkündür ki, Ermənistanla yönəlik "şifrəli kod", mesaj xarakteri daşıyır.

Qarabağdakı vəziyyətin hər an nəzarətdən çıxma bəcəyini isə hər kəs bilir. İşğal altındakı ərazilərin azad olunmasını tələb edən qətnamələrin icrasını tələb etməkdənsə, tərəfləri nazirlər səviyyəsində bir araya gətirməyi vacib sayan BMT-də isə növbəti müzakirələr gözlənilir. "Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindəki vəziyyət" və "GUAM məkanında dondurulmuş münaqişələr, onların sülh, beynəlxalq təhlükəsizlik və inkişaf üçün fəsadları" adlı qətnamə layihələrinə yətidən BMT Baş Assambleyasının 72-ci sessiyasının gündəliyinə salınıb. APA-nın məlumatına görə, gündəliyin hələlik son versiyası təsdiqlənməyib. Bildirilir ki, hər iki məsələ BMT Baş Assambleyasının 71-ci sessiyasının gündəliyində olsa da, müzakirəyə təqdim olunmadığı üçün öten il olduğu kimi bu il də növbəti sessiyanın gündəliyinə daxil edilib. Qeyd edək ki, BMT Baş Assambleyasının 72-ci sessiyası sentyabrın 12-25-də BMT-nin Nyu-Yorkda yerləşən mənzil-qərargahında baş tutacaq. Sessiya çərçivəsində ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin iştirakı ilə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin görüşü gözlənilir. Bu görüşə qədər isə hələ çox zaman var və mümkündür ki, düşmən növbəti tərribata əl atmaqla görüşü pozsun. Bundan əvvəl keçirilən toplantılardan biri ərəfəsində Ermənistanla məxsus hərbi helikopter Ağdam ərazisi üzərində uçuş keçirdiyi üçün məhv edilmişdi və bundan sonra düşmən ölkə bəhanə tapıb görüşdən imtina etdi. Gözləyək, görək bu dəfə nə baş verəcək...

Futbol qələbəsinin düsturu

Samir SARI

Belə getse bizim futbolsevərlər "azarkeş" terminini italyanların "tiffози"indən, ingilislərin "fan"ından daha populyar edəcəklər.

Son vədələr dəb olub, "Qarabağ" və ya milli komandamız atılan püşkə görə hansı komanda ilə rəqib olursa, bizim azarkeşlər həmin komandanın sayına girib "tiffози"lik edir, söyüş popurrisi yağdırırlar. Rəqiblərimiz çəş-baş qalırlar: nə etsinlər, neynəsinlər, günahları nədir?

Doğrudan da söyüşcül azarkeşlərimizin məqsədini, məramını anlamaq çətindir. İndi necə olsun, hansı komanda ilə oynayacağıqsa, onlar meydana çıxmasınlar, texniki məğlubiyyət alsınlar, biz də bu minvalla, oyun oynamadan finala çıxmaq, çempion olaq?

Birdəfəlik bilmək lazımdır ki, azarkeş təsirini nəzərdə tutaraq deyilən "12-ci oyunçu" məsələsi boş söhbətdir. "Barselona" kimi komandalarla istəyirsən beş yüz min azarkeşin qabağında oynaya və 22-ci oyunçunun da köməyindən istifadə et, xeyri yoxdur, qulaqlarını tıxayıb top qovacaqlar.

Çilğın azarkeşliyə qalsa dünya və Avropa çempionu tituluunu həmişə ya italyanlar, ya da ingilislər qazanardı. Hərəsinin bir sürü dəlisi var.

Ümumiyyətlə futbol qəliz oyundur. Onda konkret qələbə düsturu yoxdur, varsa da çox qəlizdir, komponentləri çoxdur.

Məsələn, futbolda qələbəni sürətli qaçmaq bacarığı təmin etsəydi, hər il keçirilən qaçış yarışlarında medalların yansını alan yamaykalılar meydana nəinki 11, hətta 111 nəfər 100 metri 10-11 saniyəyə qaça bilən futbolçu çıxara bilirlər və hamını udarlar.

Yaxud top çiləməyə, topla jonqlyorluq etməklə qələbə qazanmaq mümkün olsaydı, braziliyalıların qarşısında heç kim dura bilməzdi. Sambaçılar topu ayaqlarında, dizlərində çiləyə-çiləyə, peysərlərində səkdirə-səkdirə hər oyunda 7-8 qol vurardılar. Amma 2014-də almanlar getmişdilər də, gördük.

Futbol bir siyasət oyunu olsaydı, yeni futbolda siyasət işlədərək qələbə qazanmaq mümkün olsaydı, şeytana papiş tikən ingilislər həmişə çempion olardılar, 1966-cı ildə bizim Toñiq Bəhramovun hesabına qazandıqları çempionluğu hər iki ildən bir qazanırdılar.

Qələbə qazanan komandaları yamsılamağa qalsa, çinlilərin qabağında kim dura bilər? Vallahi, bütün oyunçuları birəbir kopyalaya bilirlər. İstəsələr komandalarını başdan-başa Messi, Neymar, Ronaldo kimi oyunçulardan düzəldərlər, amma "kitayski" messilərlə qələbə qazanmaq mümkün deyil.

Qələbəni çilğınla qazanmaq mümkün olsaydı, ispanlar italyanları döyə-döyə hər dəfə özləri çempion olardılar.

Futbolu ürəkdən sevməklə çempion olmaq mümkün olsaydı, fransızlar topu öpə-öpə oynardılar.

Futbol bir intellekt oyunu olsaydı, yəhudilər hər mundialda çempion olmazdılar mı? Olardılar. Onlarda Eynşteyn çoxdur. Qızıl xrdalaya-xrdalaya oynarlar, qızıl medalları da qamarlayarlar.

Futbol oynamaq müharibə etmək qədər asan iş olsaydı, əfqanlar və ərəblər indiyədək pentakampeon olardılar, bütün rəqiblərini partladardılar. Ən azı hiddət və hikkədən...

Hələ yaponlar... düyməyə dünyanı sığdıran yaponlar yüz cür super kompüterdən, EVM-dən istifadə edirlər, amma futbolda qələbə qazanmağın sirrini çözmə bilmirlər. Çünki futbol bir nanotexnologiya oyunu deyil.

Futbol əyləncəli idman növü olsaydı, hindistanlılar rəqs edə-ədə, çəmənlə yumbalana-yumbalana, oxuya-oxuya oynayardılar. Amma yarım milyard kişidən 11 nəfər futbolçu düzəldə bilmirlər.

Futbolda qələbəni iri cüssəylə, yekəpərliklə qazanmaq mümkün olsaydı, ikimetrlik hollandların və nigeriyalıların qabağında kimsə dura bilməzdi. Eyzən finalda ikisi qarşılaşardı.

İndi ərəb şeyxləri futbola milyardlar yatırır, amma futbol pul-para oyunu da deyil. Elə olsaydı, təkə hərbi büdcəsi yarım trilyon dollardan artıq olan ABŞ 10-15 milyard dollarla bu işi həll edərdi.

Bir sözlə, futbol nə siyasətdir, nə intellektual oyundur, nə əzələ, nə iti ayaqlar, nə jonqlyorluq, nə təqlidçilik oyunudur. Burada nə aşırı futbol sevgisi, də də ən yeni texnoloji vasitələrdən istifadə edərək proqramlaşdırma rol oynamır.

Futbolda bu komponentlərin hamısının rolu var, amma onun sirrini, aşığı-yuxarı almanlar çözüb.

Futbol qeyrət və əzm oyunudur. Həroyunda təpər göstərən, qeyrətli oynayan, əzmkarlıqla mübarizə aparan qalib gəlir.

Ona görə də azarkeşlərimizin rəqib komandaların saytlarına girib söyüş yazmağasrf etdikləri enerji və qeyrətin yarısını futbolçularımız meydana ortaya qoysalar problem olmayacaq.

Bu günlərdə gündəmin əsas mövzusu şübhəsiz ki, məmur övladları ilə bağlı yaranan qalmaqlardır. Əli Həsənovun nəvəsinin törətdiyi qəza və onun həbsinin fonunda Azərbaycanla olduqca gözəl bir presedentin ənənəsi qoyuldu. Yəni vəzifəli məmurların övladı (nəvəsi) də öz əməlinə görə cəzalandırılır. Amma bu, bizə başqa bir mövzunun qapılarını açdı. Belə ki, bu günə qədər dünyada prezidentlərin də öz övladlarına görə xeyli pis durumda qaldığı bir dünyada yaşayırdıq.

Başlayaq, **ABŞ prezidenti D.Trampın övladlarından. Məlum, bütün dünya onun qızı İvankanın uğurlu siyasi karyerasından və atasına dəstək olmasından danışıq.** Amma onun estetik gözəli olması, habelə həddən artıq lüksə meyli etməsi nüfuzuna mənfi təsir edən məqamlardandır. Eləcə də Amerikada onu sevənlər azdır. Hətta buna görə bir dəfə İvanka təyyarədə hücumə məruz qalıb. Hücum İvankanın uşaqlarının yanında, uşaqları ilə təyyarədə öz yerlərini tutmasından dərhal sonra baş verib. Nəməlum şəxslər İvankaya yaxınlaşıb və onu təhqir ediblər. İvankanın atasının siyasi mövqeyi nəməlum şəxslərin hiddətinin əsas mövzusu olub. Onlar çıxırmağa başlayıblar ki, Tramp ABŞ-ı məhv edir. Bildiriblər ki, buna görə də, onun qızı və nəvələri digər vətəndaşlarla bir göyertədə olmamalıdır. Maraqlıdır ki, Trampın qızı tərribata reaksiya verməyib və uşaqlarını sakitləşdirməyə davam edib. Qalmaqlı yaradandılar isə təyyarədən çıxarıldılar.

Donald Trampın oğlunun da adı qalmaqlarda hallanır. Məsələn, o, ötən il H.Klintonun nüfuzuna xələl gətirəcək informasiya verdi verən Kremle bağlı rus vəkili ilə görüşməyə razılıq verib. Donald Trampın oğlu bildirib ki, o, Natalya Veselnitskaya ilə görüşüb. Amma bu "mənasız informasiya" barədə xanım Klinton məlumatlandırılıb. Görüşdə həmçinin, prezidentin kürəkəni Kuşner və kampaniyanın o vaxtki rəhbəri Paul Manafort işi təqdim ediblər. Hazırda bu məsələ ilə bağlı ciddi araşdırma gedir.

Amerika prezidentləri qızlarından çəkilir

ABŞ-ın keçmiş prezidenti Obamanın 16 yaşlı böyük qızının Pro Ero rep-grupunun instagram səhifəsində öz fotosunu paylaşması qalmaqla səbəb olmuşdu. Fotoda prezident qızı qrupun loqotipi əks olunan köynəkdə poza vermişdi. Xatırladaq ki, əvvəl də dekabr ayında respublikaçı konqresmen Stiven Finçerin mətbuat katibi Elizabet Lauten prezident B.Obamanın qızlarını statuslarına hörmət etməkdə ittiham etmişdi. O, hesab edirdi ki, Şaşa və Mali telefirde özlərini düzgün aparmırlar və prezident qızları kimi geyinmirlər. Məhz bu çıxışına görə Elizabet Lauten işindən qovulmuşdu.

Sabiq prezident Corc Buşun qızları Cenna və Barbara Buş spirtli içkilərə hədsiz aludə olublar. 2001-ci ildə polis Barbaranı gecə barında hədsiz içki ilə vəziyyətdə yaxalayıb. Buşun digər qızı Cenna da bacısından geri qalmayıb. Uels Universite-

Onlar dövləti idarə edə bilir, amma öz övladlarını yox

Uşaqlarının səhvinə görə utanan, qınanan səlahiyyətli...

tinin tələbəsi olan Cenna da Ostindəki digər bir restoranda "Marqarita" içkisi sifariş etdiyi üçün polis tərəfindən cəzalandırılıb.

Atası ölkəni yumruqla idarə edirdi, oğlu silahla...

Amma bunlar məsum səhvlərdir. **Atasına ən çox baxsağrısı yarananlardan biri Səddam Hüseyinin oğlu Uday Hüseyin olub.** Uday Hüseyin atasının ölkəni yumruqla idarə etməsindən yararlanaraq bir çox cinayətlər törətmişdi. Günün çoxunu içkili halda olan Uday Hüseyinin cinayətlərindən ən dəhşətli atasının daddiblenini (dequstatör) məclislərin birində elektrik oyma bıçaqla doğrayaraq öldürməsi idi. Bundan əlavə, Uday Hüseyin dəbdəbəli həyat tərzi ilə də yadda qalıb. Buna misal olaraq, Uday Hüseyinin 1200-dən çox bahalı maşınlarının olması göstərmək olar.

Eyni zamanda o, İraqdakı istənilən qadına təcavüz edirdi. Qadınları yoldan oğurlayıb və Udayın hüzuruna gətirirdilər. Onunla birgə olmaq istəməyən qadınları isə öldürürdü. Deyilənə görə, qadınlara təcavüz edəndən sonra Uday onların küreyini adını başı herfi olan "U" ilə damğalayardı. Bundan başqa, Uday hədsiz sadistliyi ilə də ad qazanmışdı. Onun 2 köməkçisini ölümünə qədər döyməsi, habelə İraq tūmələrindəki işğəncələrdə şəxsən iştirak etməsi də yayılan xəbərlər sırasındadır.

Udayın qardaşı Qusey Hüseyin isə gizli polis idarəsi yaratmışdı və bu idarə müxalifətə qarşı amansız əməliyyatlarla məşhur idi. Qardaşlar 2003-cü ildə, İraq işğal olunan zaman Şeyx Nəvvaf Zeydanın iqamətgahı bombalanan zaman öldürüldülər.

Hitlerin gizli oğlu ona heç bənzəməyib

Stalinin oğlu Vasili haqda da tarix xoş şeylər demir. Cəsa-

rətli pilot olmasına baxmayaraq - müharibə zamanı iki alman təyyarəsini vurub - həyatı o qədər də yaxşı olmayıb. Xarakter etibarilə çilğın olan Vasili general kimi ad qazansa da, onun aylarla orduya gəlmədiyi, dövlət büdcəsini talan etdiyi, 20 milyon rubl yeyintiye yol verib eyni zamanda əyyaş həyat tərzi keçirdiyi, rəhbərliyi altında olan qadınlarla yaşadığı da gəzən söz-söhbətlər arasında olub. Atası bu hərəkətlərinə görə onunla danışırmıdı. Amma Stalinin ölümündən sonra oğlunu dövlətə qarşı etdiyi əməllərə görə 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edildilər.

Hitler də şəxsi həyatında çox ziddiyyətli şəxs olub. Fransa vətəndaşı olan Jan Mari Lorenin 1981-ci ildə yazdığı "Sənin atan Hitlerdir" kitabında Hitlerin gizli oğlu olduğunu bildirib. Lore və Hitlerin qohumluğu barədə əsl həqiqət onun vəkili Fransua Gibonun sayəsində üzə çıxıb. Lorenin yazdığına görə, anası 16 yaşlı Şarlotta Lobjua ilə yefreytor Hitler arasında roman 1917-ci ildə - alman ordusu Fransanın Pikardiya şəhərində yerləşən kəndə yaşanıb. 1918-ci ilin martında Lore dünyaya gəlir. Qonşular və uşağı nifrətlə "kiçik boş" (Fransada almanlardan dünyaya gələn uşaqları belə adlandırdılar) deyərək çağırırdılar. Təhqir və istehzadan bezən Şarlotta bir neçə ildən sonra uşağı gənc bir ailəyə övladlığa verir. Taleyin gərdisinə bax ki, 1939-cu ildə Hitlerin oğlu Almaniya faşistlərinin əleyhinə vuruşmaq üçün müharibəyə gedir, işğal vaxtı isə fransız partizanlarına qoşularaq Klement ləqəbini götürür. 1950-ci illərin əvvəllərində doğma anası ölümündən əvvəl Loreyə əsl atasının kimliyini deyir. Bu, onun üçün böyük şok olur. Özünün dediyinə görə, düz 20 il durmadan çalışır ki, əsl kimliyini unutsun.

Varis otel işçisini amansızlıqla döydürdü

Liviya rəhbəri Muammer Qəzzafinin 6 oğlu və bir qızı olub. Atasının hakimiyyəti dövründə uşaqları rəhbərlikdə yüksək vəzifələr tutublar. Onların idarəsində milyardlarla dollar və atalarının hüdudsuz hakimiyyəti olub. Amma hamıdan çox onun oğlu Hannibal pis şöhrət qazanmışdı - o, insanlara qarşı amansız münasibəti ilə tanınırdı. 2008-ci ildə hətta İsveçdə onu otel işçisini amansızcasına döyməsinə görə həbs etmişdilər. Bu insident İsveçrə ilə Liviya arasında konfliktlə nəticələnmişdi. Hannibal akulalar üçün hovuz tikdirir, Parisdə dəlicəsinə yüksək sürətlə maşın sürür və hamilə həyat yoldaşını Londonda döydürdü.

Qəzzafi rejiminin çökməsindən sonra onun iki oğlu - Saif əl-Arab və Hamis Qəzzafi atışma zamanı həlak olub. Hannibal isə anası Safiyya, bacısı Ayşə və ögey qardaşı Məhəmməd ilə birgə Əlcəzairə qaça bildi.

Böyük Britaniyanın keçmiş baş naziri Marqaret Tetçerin oğlu Mark Tetçer isə hər dəfə tarixə fərqli qalmaqlarla girib. 2005-ci ildə 52 yaşlı biznesmeni Qvineyada çevrilisə görə ittiham edərək 500 min dollar məbləğində cərimələndilər və 4 il şərti cəza verdilər. Bundan başqa, o, qanunsuz silah alverinə, habelə iri dələduzluq faktlarına görə dəfələrlə ittiham edilib. Anası Marqaret Tetçer isə onun haqqında aşığıdakı unikal sözləri deyib: "Mark pulları o qədər çox sevirdi ki, eskimoslara qar, ərəblərə qum sata bilirdi".

Bəli, bu, övladlarının əlindən xeyli çəkən, övlad utancını yaşayan prezidentlərdir. Onlar haqqında çox zaman elə bu cür də deyirlər: o boyda dövləti idarə edə bilirlər, amma uşaqlarını yox...

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Ölkədə benzinin keyfiyyətsiz olması və nəticədə avtomobillərin sıradan çıxması ilə bağlı müzakirələr yenidən gündəmə gəlib. Sosial şəbəkədə sürücülər "Aİ-92" markalı benzinin keyfiyyətinin aşağı olmasından şikayətlənirlər. Sürücülər bildirirlər ki, son günlərdə avtomobillə bir neçə kilometr məsafə qət etdikdən sonra mühərrikdə titrəmələr yaşanır və avtomobilin sürət götürməsinə problem yaranır.

Öncə qeyd edək ki, bu ilin 14 iyul tarixində "Aİ-92" markalı benzinin qiyməti 90 qəpiyə qaldırıldı. Qiymət artımını əsaslandırılan rəsmi məlumatda o da qeyd olunurdu ki, bahalaşmanın səbəbi ölkədə istehsal edilən mühərrik yanacaqlarının keyfiyyətinin yüksək avrostandartlara çatdırılması, ekoloji mühitin yaxşılaşdırılmasıdır.

Sürücülər də bunu əsas gətirərək bildirirlər ki, qiymət bahalaşmasında da heç bir keyfiyyət yaxşılaşmasından söhbət gedə bilməz.

Ekspert Eyyub Hüseynov "Yeni Musavat"a bildirib ki, əksinə, son illər yanacağın keyfiyyəti ilə bağlı onlara müraciət edən sürücülərin sayı xeyli sayda azalmışdı:

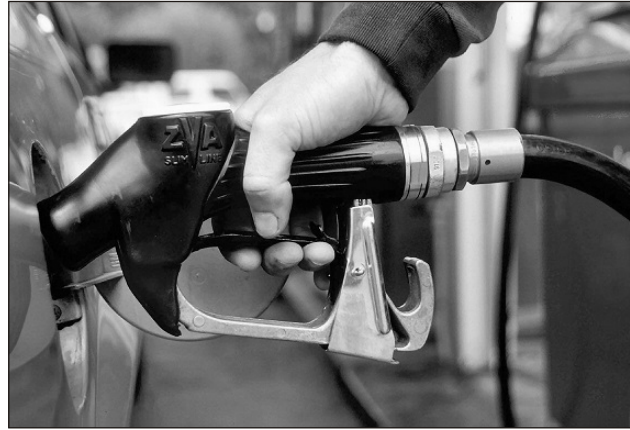
"İctimai rəyi götürsək, əhali illərdir ki, benzinin keyfiyyətindən razı deyil. Ən yeni açılan yanacaq doldurma məntəqələrindən (YDM) belə əhəlinin narazılıqları var. Bəziləri şikayət edirlər ki, benzini vurub bir qəddər getdim, avtomobil söndü. Bir qismi deyir ki, mühərrik xarab oldu və ya benzin ödənilən məbləğdən az vuruldu və sairə. Ancaq bu illərdə çox az sayda şikayət alınır. Demək olar ki, yazılı şikayətlər tamamilə dayanıb. Sürücülər yalnız ara-sıra telefonla zəng edib, şikayətlərini bildirirlər. Ötən illərdə isə yazılı şikayətlər çox idi. Azərbaycanda bütün YDM-lərdə "menzurka" cihazları var. Ancaq bunu sürücülərə göstərmirlər. YDM-lərdə ciddi problemlərdən biri çənərin vaxtında təmizlənməməsidir ki, nəticədə avtomobilin injektorlarına

zərər dəyir. Bu işdə qeyri-şəfaflıq olduğu üçün bu kimi qayda pozuntularına rast gəlmək olur. Nə qədər ki, benzinlərin müstəqil ekspertizası yoxdur, bu problemlər davam edəcək".

İqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov qəzetimizə mövzu ilə əlaqədar bildirib ki, əslində burada başqa amillər də var: "Tarif Şurası yanacağın qiymətinin artırılmasını arqumentləşdirərkən, səbəblərdən biri kimi benzinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində tədbirlərin genişləndirilməsini göstərib. Yanacağın qiyməti artırsa bu, müəyyən qədər keyfiyyətə də öz müsbət təsirini göstərməlidir. Lakin düşünmürəm ki, qısa müddət ərzində keyfiyyətlə bağlı hansısa müsbət dəyişiklik baş verəcək. Ümumiyyətlə götürəndə əksər hallarda Azərbaycanda istehsal edilən yanacağın keyfiyyəti ilə bağlı müəyyən narahatlıqlar ortaya çıxır. Bu da ondan qaynaqlanır bir sıra hallarda yerli nəzarət qurumları öz fəaliyyətini effektiv təşkil etmirlər. Yaxud da hansısa formada bu məhsulların keyfiyyətinə davamlı nəzarəti təmin etmirlər. Nəticədə müəyyən müddətdən sonra istehsal prosesində texnoloji avadanlıqların keyfiyyətinin dəyişməsi və ya məsuliyyətsizlik nəticəsində nöqsanlar ortaya çıxır. Yaxud da istehsalatdan sonrakı prosesdə, yeni bir-bir başa olaraq pərakəndə satış məntəqələrində hansısa formada daha çox mənfəətin əldə olunması məqsədilə digər qatqılardan, daha aşağı oktanlı yanacağın qarışığı təklif edilir.

YDM-lər sürücüləri tənqə gətirib

Sürücülər benzinin keyfiyyətsiz olmasından şikayətlənirlər, ekspertlər isə fərqli fikirdədir...

Nəticədə isə vətəndaşlar yanacağın keyfiyyətindən şikayətlənirlər".

Ekspert bildirib ki, 2015-ci ilin yanvar ayından etibarən Avro-4 standartlarına uyğun olan yanacağın istifadəsi ilə bağlı qərar qəbul edilib ki, bu da əvvəlki dövrlərlə müqayisədə keyfiyyətin yüksəldilməsini şərtləndirib:

"Bundan aşağı oktanlı yanacağı istifadə edən avtomobillərin ölkəyə idxalı da dayanıb. Bir sıra hallarda avtomobillərin özlərinin yanacaq sərfətmə mexanizmlərində də problemlər olur ki, bu da son nəticədə vətəndaşların problemi yanlış istiqamətdə qiymətləndirməsinə, yanacağın keyfiyyətindən şikayətçi olmasına gətirib çıxarır. Yeni bu kimi narazılıqlar ən müxtəlif səbəblərdən ortaya çıxa bilər. Yanacağın qiyməti artandan sonra keyfiyyətin azalması faktı doğru deyil. Benzinin qiyməti bahalaşdıqdan sonra insanlar bu məsələdən psixoloji olaraq narazıdırlar. Çünki yanacağın qiymətinin artırılması müəyyən təbii narazılıqlar yaradır. Bütün bunlar da belə fərqli mövqelərin ortaya çıxmasını şərtləndirə bilər".

"SOCAR Petroleum" QSC-dən hazırkı şikayətlərlə bağlı rəsmi münasibət ala bilmədik. Lakin QSC-dən may ayında sürücülərin ənənəvi şikayətlərinə geniş münasibət bildirilib. Bildirilib ki, şirkətə məxsus yanacaq doldurma məntəqələrində satış hətəyə keçirilən bütün yanacaq növləri hər ay Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin Neft-qaz və neft-kimyə məhsullarının Sınaq Laboratoriyasında yoxlanılır və nəticə göstəriciləri ilə bağlı sınaq protokolu təqdim edilir: "Beləliklə, yanacaq növlərinin keyfiyyətinə mütəmadi olaraq səlahiyyətli dövlət qurumları tərəfindən aparılan laboratoriya sınaqları vasitəsilə nəzarət olunur. Bu günə qədər laborator sınaqlar nəticəsində heç bir oktan dəyişikliyi qeyd alınmayıb.

İlk növbədə müştərilər avtomobillərinə istehsalçının tövsiyə etdiyi yanacaqdan istifadə etməlidirlər. Avtomobilin yanacaq sistemində də periodik texniki baxış keçirilməlidir. Bir çox modellərdə 20000 km-dən bir fürsətlər yuyulmalı və filtrlər yenilənməlidir.

Təəssüf ki, bir çox avtomobil sahibləri bu baxışları həyata keçirmirlər və günahı yanacaqda görürlər. Bunlar olmadıqda

tabii ki, avtomobillərdə texniki nasazlıqlar baş verəcək".

Ölkədə fəaliyyət göstərən heç bir yanacaq doldurma məntəqəsində "menzurka" (nümunəvi ölçü qabları) olmadığı ilə bağlı iddialara gəlincə isə qeyd olunub ki, "SOCAR Petroleum"a məxsus yanacaq doldurma məntəqələrinin hər birində nümunəvi ölçü qabları mövcuddur: "Vətəndaşın yalnız hər hansı şübhəsi və ya narazılığı olarsa, yanacaq kolonkasinin yoxlanılmasını tələb edə bilər. "Menzurka"lar hər sifarişə uyğun deyil, 10 litr və 20 litr həcmə malik olur", deyər, şirkətdən bildirilib.

Usta Dəniz Ağabəyli qəzetimizə bildirib ki, doğrudan da dolların manata nisbətində bahalaşmasından sonra sürücülər avtomobillə zamanında baxış keçirtmirlər:

"Dollar bahalaşdığı üçün detalların, avtomobil yağının da qiyməti artıb. Ona görə də sürücülər, məsələn, yanacaq filtrin 5 min kilometrədən bir dəyişmək əvəzinə, 10 min kilometrədən sonra dəyişir. Yağ da eyni 5 min yox, 8 min kilometrədən sonra dəyişirlər. Bütün bunlar da problemlər yaradır. Benzinin tərkibi normaldır. Əsasən problem dizellə işləyən avtomobillərdə olur".

Bir sıra ekspertlər isə hesab edir ki, benzinin keyfiyyətini aşağı salan həm də YDM rəhbərləridir. Onların yanacağı bazadan aldıqdan sonra YDM-də ona müxtəlif ucuz məhlullar qataraq, həcmi artırır. Həmçinin, sürücülər əksər YDM-lərdə yanacağın az vurulduğunu bildirirlər.

Əli RAIS

Azərbaycanın ən böyük xarici sərmayəçisi - bp...

Natiq Cəfəri: "Təəssüf ki, qeyri-neft sektoruna böyük investisiyalar gəlmir, çünki..."

Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ARDNŞ Türkiyənin ən böyük xarici sərmayəçilərindəndir. Belə ki, SOCAR Türkiyədəki layihələrə 12.6 milyard dollar xərcləyib.

"SOCAR Turkey Enerji A.Ş."-nin xarici əlaqələr üzrə rəhbəri Murad LeCompte şirkət Türkiyədə investisiyalara 2008-ci ildə başladığını bildirib. Şirkətin iri investisiya layihələri arasında "Petkim", "Petlim", 2018-ci ildə fəaliyyətə başlayacaq "STAR" Neft Emal Zavodu, yenə 2018-ci ildə ilk qazın neqləniləcəyi TANAP var. Murad LeCompte investisiyaların həcmi 12.6 milyard dollara çatdığını vurğulayıb. Məlum olub ki, layihələr tamamlandıqda bu məbləğ 19.5 milyard dollara keçəcək: "Bu qədər böyük bir investisiyanın Türkiyə üçün çox əhəmiyyətli olduğunu düşünürəm".

Maraqlıdır, bəs Azərbaycanın ən böyük sərmayəçisi hansı xarici şirkətdir? Qeyd edək ki, bir müddət öndə prezident İlham Əliyev Azərbaycanda xarici investorlar üçün yaxşı şərait yaradıldığını demişdi.

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri Azərbaycana daha çox neft sektoru ilə bağlı investisiyaların qoyulduğunu dedi: "Azərbaycana ən böyük sərmayə yatırın şirkət BP-dir (British Petroleum). Əsrin müqaviləsində iştirak edən səkkiz xarici şirkət var ki, onların bir neçəsi də indi "Şahdəniz 2", yeni qaz layihəsində də iştirak edirlər. Neft, böyük enerji şirkətləri Azərbaycanda ən çox investisiya qoyan şirkətlərdir. Bunun da başında Britaniya şirkətləri, o cümlədən BP gəlir. Amma təəssüf ki, real sektorda investorlar azdır. Demək olar ki, yox dərəcəsindədir. Qeyri-neft sektoruna böyük in-

Natiq Cəfəri

vestisiyalar gəlmir və Azərbaycanı ən böyük problemlərdən biri də məhz bundan ibarətdir. Yeni enerji sektorunda dövlətlər arası müqavilələr və anlaşmalar çərçivəsində yatırımlar olur və bu ciddi şəkildə dəs-

lənir. Amma qeyri-neft sektoruna, real sektora yatırımlar deməkdir ki, gəlmir. Çünki çox az miqdardadır və bu Azərbaycanı ən böyük problemlərdən biri də məhz bundan ibarətdir. Yeni enerji sektorunda dövlətlər arası müqavilələr və anlaşmalar çərçivəsində yatırımlar olur və bu ciddi şəkildə dəs-

lar qarşısında duran ən böyük problemlərdən biridir. Çünki Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzv olan ölkələrin ümumi oyun qaydaları, vergi, gömrük siyasəti olur. Xarici investorlar çox maraqlıdırlar ki, beynəlxalq aləmdə təsbit olunmuş oyun qaydalarına uyğun olaraq Azərbaycan da fəaliyyət göstərsinlər. Halbuki qonşu ölkələrin hamısı ona üzv olub. Rusiya və Qazaxıstan sonuncu üzv olan ölkələrdir. Ermənistan, Gürcüstan 2003-2004-cü ildən üzvdürlər. Amma Azərbaycan üzv olmaq istəmir. Bu da investisiyalar üçün ən böyük problemlərdən, maneələrdən biridir. Digər mühüm məsələ odur ki, hər bir investor getdiyi ölkədə mülkiyyət toxunulmazlığı və məhkəmələrin işləmə prinsipini öyrənir. Bu investorlar üçün çox vacibdir. Azərbaycanı bununda da bağlı problemlər var. Mülkiyyət toxunulmazlığı ilə bağlı məhkəmələrdə işlərin baxılma sürəti və baxılma qaydası ilə bağlı problemlər var. Bütün bu instusional məsələlər də həll olunmalıdır ki, ölkəyə investisiyalar gəlsin. Yeni investisiyalar yeni iş yerləri, iqtisadiyyatın daha ciddi inkişafı deməkdir. Azərbaycanda yeni texnologiyaların, yeni elmi yanaşmaların ölkəyə gəlməsi, yeni mütəxəssislərin yetişməsi deməkdir. Təəssüf ki, biz investorların Azərbaycana yalnız neft sektorunda maraqa göstərdiyini görürük".

N.Cəfəri Azərbaycanda investorların az gəlmə səbəblərindən birinin hələ də Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzv olmamızda gördüyünü dedi: "Hansı sektordan asılı olmayaraq Azərbaycana xarici investorların gəlməsi çox vacibdir. Bunun üçün, bir neçə mühüm məsələ var ki, Azərbaycan hökuməti bunu həll etməlidir. Birincisi, artıq 20 ildir ki, danışıqlar getməsinə baxmayaraq Azərbaycan Ümumdünya Ticarət Təşkilatına daxil olmur, olmaq istəmir və müxtəlif bəhanələr gətirir. Bu da investor-

Azərbaycanda qanunsuz yaşayan 13 əcnəbi saxlanılıb

Nəvəsini öldürən nənə tutuldu

Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) Lənkəranda nənənin nəvəsini öldürməsi faktı ilə bağlı rəsmi məlumat yayıb. Nazirliyin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, polis və prokurorluq orqanları tərəfindən həyata keçirilən istintaq və əməliyyat tədbirləri nəticəsində bu il iyulun 30-da Lənkəran rayonunun Darquba kənd sakini Şaiq Nuriyevin 5 günlük qızını su quyusuna atmaqda şübhəli bilinən Ş.Nuriyevin anası Atifə Nuriyeva tutulub.

Yol polisindən sürücülərə xəbərdarlıq

Yol polisi ölkədə keçirilən "Təmiz hava" aylığı ilə bağlı sürücülərə xəbərdarlıq edir. Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Respublika Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəisi, polis polkovniki Kamran Əliyev Trend-ə bildirib ki, ölkədə "Təmiz hava" aylığı keçirilir:

"Sürücülər avtomobillərinin yanacaq sistemini tənzimləməli, avtomobillərini texniki təmir mərkəzlərində baxışdan keçirməlidirlər. Ola bilər ki, özləri də bilmədən avtomobillərinin ixrac etdiyi dəm qazı normadan artıq olsun. Sürücülər əlavə cerimə olunmamaları, ətraf mühitin və insanların sağlamlığının qorunması üçün avtomobillərinin havaya buraxdığı dəm qazının normasını yoxlatdırsınlar. Əgər nasazlıq varsa, aradan qaldırsınlar".

Qeyd edək ki, avqust ayının 1-dən 31-dək DİN-in Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN) ilə birgə respublika ərazisində "Təmiz hava" aylığı keçirəcək.

Məqsəd atmosferin çirklənməsinə nəzarətin gücləndirilməsinin və havanın avtomobillərin ixrac qazlarının tərkibində olan zərərli maddələrlə çirkləndirilməsinin qarşısının alınmasıdır.

İmişlidə kanalda batan şəxsin meyiti Biləsuvarda tapıldı

Biləsuvar rayonu ərazisində kanalda meyit aşkarlandı. APA-nın Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) saytına istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barədə FHN-in Böhran Vəziyyətlərində İdarəetmə Mərkəzinə məlumat daxil olub.

Biləsuvarda kanalda tapılmış meyitin şəxsiyyəti müəyyənləşib. APA-nın Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) saytına istinadən verdiyi xəbərə görə, ilkin araşdırmalar nəticəsində Biləsuvar rayonunun Səmədabad kəndi ərazisində kanalda tapılan meyitin 05.08.2017-ci il tarixində İmişli rayonu, Çaxırlı kəndində kanalda batdığı ehtimal edilən 1992-ci il təvəllüdü Nağıyev Elvin Oqtay oğluna məxsus olması müəyyənləşdirilib.

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) "112" qaynar xəttinə avqustun 5-də saat 19:55 radələrində İmişli rayonundakı Çaxırlı kəndi ərazisində kanalda çimərəkən 1992-ci il təvəllüdü Nağıyev Elvin Oqtay oğlunun batması haqqında məlumat daxil olduqdan dərhal sonra Nazirliyin Kiçikxəcmli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidmətindən 5 nəfər dalğıcı-xilasedici və 2 texnika cəlb edilib.

FHN-dən APA-ya verilən məlumata görə, vətəndaşın meyiti avqustun 7-də hadisə yerindən 50 kilometr aralıda aşkar edilərək aidyyəti üzrə təhvil verilib.

"Hadisə ilə bağlı bezi kütləvi informasiya vasitələrində xilas edicilərin axtarış işləri üçün guya zərərçəkmiş ailəsindən 5000 manat pul tələb etməsi haqqında əsassız iddialar yer alıb. Bildiririk ki, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Daxili təhlükəsizlik Baş idarəsi tərəfindən bununla bağlı aparılan araşdırma, həmçinin batan şəxsin ailə üzvləri ilə söhbətlər zamanı sözügedən iddia təsdiqini tapmayıb", - deyər məlumatda qeyd olunub.

FHN bir daha kütləvi informasiya vasitələrinə müraciət edir ki, nazirliyin fəaliyyəti ilə bağlı informasiya yaymazdan əvvəl FHN-in mətbuat xidməti ilə dəqiqləşdirmə aparsınlar.

Son

həftə ərzində Dövlət Miqrasiya Xidməti (DMX) tərəfindən qanunsuz miqrasiya-ya qarşı keçirilmiş tədbirlər zamanı ölkə ərazisində qanunsuz yaşayan 5 nəfər Pakistan, 5 nəfər Hindistan, 1 nəfər Filippin, 1 nəfər Türkiyə və 1 nəfər Qazaxıstan vətəndaşları saxlanılıb.

DMX-dən APA-ya verilən məlumata görə, araşdırma zamanı 5 nəfər Pakistan vətəndaşının (Qasım Dilbag, Arminder Singh, Malik Ghulam, Zahid Abdul Majeed, Sanleem Tamoor, Usman Muhammad, Koh-na Irshad Alı Khan) Azərbaycan müvəqqəti yaşamaq və haqqı ödənilən əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün iş icazəsi almağa gəldikləri və sonradan qanunsuz miqranta çevrildikləri məlum olub.

Keçirilmiş tədbir zamanı saxlanılmış Hindistan vətəndaşı Navdeep Sakla-ni öz həmvətənlərinə (Gurmukh Singh, Singh Dilbag, Arminder Singh, Rajanpreet Singh) Azərbaycan müvəqqəti yaşamaq və haqqı ödənilən əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün iş icazəsi almağa gəldikləri və sonradan qanunsuz miqranta çevrilmələri nə şərait yaradıb. Həmin

A.Singh Nazirliyinin İnsan Alverinə "Singh Company" qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə MMC-nin direktoru, S.Dilbag "Singhs and Indian" Saxlanılmış Qazaxıstan vətəndaşı Larisa Varfolomeyevanın 1994-cü ildən və Türkiyə vətəndaşı Ali Güneşin isə 2015-ci ildən ölkə ərazisində qanunsuz yaşadığı məlum olub.

Saxlanılmış Qazaxıstan vətəndaşı Larisa Varfolomeyevanın 1994-cü ildən və Türkiyə vətəndaşı Ali Güneşin isə 2015-ci ildən ölkə ərazisində qanunsuz yaşadığı məlum olub.

Aşkar edilmiş faktlarla bağlı Dövlət Miqrasiya Xidmətinin Bakı şəhər Qanunsuz Miqrantların Saxlanması Mərkəzində yerləşdirilən şəxslər müvafiq inzibati məsuliyyətə cəlb edilib.

Bundan əlavə, Filippin vətəndaşının məcburi əməliyyatına cəlb edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq, materiallar bəzi məsuliyyətə cəlb edilib.

Fransa vətəndaşı olan azərbaycanlı Strasburqda qətlə yetirilib

Fransa vətəndaşı olan 44 yaşlı azərbaycanlı Strasburqda qətlə yetirilib. APA-nın xəbərinə görə, Strasburqda Türkiyə vətəndaşları ilə aralarında yaranmış münaqişə zəminində Şirvan şəhərindən olan Fransa vətəndaşı, 1973-cü il təvəllüdü Rəsulov Adil Əmirxan oğlu bıçaqlanaraq qətlə yetirilib.

Hadisənin törədilməsində şübhəli bilinən 3 nəfər saxlanılıb. Hazırda A.Rəsulovun meyiti şəhər morqlarından birində saxlanılır. Meyit bazar ertəsi patoloq anatom tərəfindən müayinə olunduqdan sonra Azərbaycana yola salınacaq.

Faktla bağlı Fransanın hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən araşdırma aparılır.

Ağsuda 70 yaşlı kişini canavar parçalayıb

Ağsu rayonunda yaşlı kişi vəhşi heyvanın hücumuna məruz qalaraq ağır bədən xəsarətləri alıb. APA-nın yerli bürosunun xəbərinə görə, hadisə ötən gecə rayonun Padar kəndində qeydə alınıb. Kənd sakini, 1948-ci il təvəllüdü Qurbanov Həsət Feyzulla oğlu yaşadığı evin həyətinə soxulan canavarın hücumuna məruz qalıb. Həsət Qurbanov mal-qaraya hücum edən canavarı həyətdən qovmaq istəyərkən vəhşi heyvan onu parçalayıb.

70 yaşlı kişi üz, baş və qollarından ağır xəsarətlər alaraq Ağsu rayon Mərkəzi Xəstəxanasına çatdırılıb.

Hadisə yerinə gələn kənd sakinləri canavarı öldürüb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Havanın temperaturu yenə artacaq

Ekolgiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, avqustun 8-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin günəşli olacağı gözlənilir. Zəif şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 23-26, gündüz 36-41, Bakıda gecə 24-26, gündüz 38-40 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi 758 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 75-85, gündüz 35-45 faiz təşkil edəcək.

Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturu Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəhdə 27-28, Zaqulba, Buzovna, Mərdəkan, Şüvələndə 28-29, Türkan, Hövsan, Sahil, Şıxda 29-30 dərəcə isti olacaq.

Tibbi-meteoroloji xəbərdarlığa görə, avqustun 8-9-da Abşeron yarımadasında anomal isti hava şəraitinin davam edəcəyi gözlənilir ki, bu da əksər əhali üçün çox əlverişsizdir.

Azərbaycanın rayonlarında avqustun 8-də hava şəraitinin yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Zəif şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturunun gecə 20-25, gündüz 35-40, bəzi yerlərdə 42, dağlarda gecə 15-20, gündüz 29-34 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Bakıda 3-cü mərtəbədən yıxılan azyaşlı sağ qalıb

Bakıda 2 yaşlı uşaq binadan yıxılıb. APA-nın məlumatına görə, hadisə Xətai rayonu, Gəncə prospekti ev 115 ünvanında qeydə alınıb. Doqquz mərtəbəli binanın 3-cü mərtəbəsində yaşayan, 2015-ci il təvəllüdü Emil Əli oğlu Abbaszadə evyandan yıxılıb. Nəticədə o xəstəxanaya yerləşdirilib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Yayın ən qızmar günlərini yaşayırıq. İndi hər kəs ya yerli bölgələrdə, ya da ölkədən kənar səfəli yerlərdə istirahət etməyə, dincəlməyə çalışır. Maraqlıdır, bəs xalqın şairi Musa Yaqub hazırda harada dincəlir, istirahətini necə keçirir? Bununla bağlı "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı şairlə söhbətlaşıb. Məlum olub ki, şair Musa Yaqub adətə üzrə yenə də doğma İsmayilli rayonunun Buynuz kəndində həm dincəlir, həm də nəvəsinin toyuna hazırlaşır:

- Mövsümlə bağlı həmişə Buynuz kəndinə dincəlirəm. Həmişə yayda burada oluram. Amma indi hazırda başım qarışıqdır, nəvəm Ayxan üçün işlərim var, onun toyuna hazırlaşırım. Elə fürsətdən istifadə edib hamınızı dəvət edirəm... Yarıdıcılığa gəldikdə, adətən yayda yarıdıcılıqla az məşğul oluram. Amma bir mövzu var, onunla məşğulam, hazırda onun haqda açıqlama vermək istəmirəm. Yəni işlərim paralel gedir. Həm toya hazırlaşırım, həm də o mövzunu yazıram. Yəni nə iləsə məşğulam.

- **Adətən mətbuatı, sosial medianı yazımdan izləyirsiniz. İndi necə ölkə gündəmindən xəbərdarsınız?**

- İzləyirəm. Lakin hər dəfə kəndə qəzet alıb, götürmək lazım olur. Buna baxmayaraq indi internet var, məlumatları televiziyaadan alıram. Ümumiyyətlə hər zaman informasiyalar ilə maraqlanıram. İnformasiyasız qala bilmirəm.

- **Hansı məsələlər sizi narahat edir?**

- Vallah, bunu demək çətinidir, çünki çoxu ilə əlaqədar deyiləm. İctimaiyyətdə çox hadisələr olur. Lakin çalışıram ki, bu yay vaxtı yalnız özüm olum, toy olsun, duyğularım baş-başa qalım.

- **Bəs Buynuzlunun abı-havasında bir dəyişiklik sezilir mi?**

- Tamamilə dəyişib. Hər

"Mənim üçün yaşamaq problem olardı, əgər..."

Musa Yaqub: "Yalnız iki məsələ ilə bağlı xəbər gələndə qulaqlarımı şəkəyirəm"

kəndə gələndə evləri, küçələri tanıya bilmirəm. Buynuz yaman deyilib. İndi hamısı təzə evlərdir, hansı ki, insanlara verilən torpaq sahələrində tikilib. Müəyyən kasıbcılıq ucbatından bəziləri onlara verilən yerləri satmalı olub. Bakıdan və başqa yerlərdən insanlar gəlib burada yer alıblar, yaxşı da ediblər. Buynuz kəndinin bir tərəfi dağ, bir tərəfi çaylıqdır və hər ikisi bir-birini tamamlayır. Ona görə də çox yaxşı edib gəlib burada ev tikib, yaşayırlar.

- **İnsanları necə dəyişib mi?**

- İnsanlar dəyişib, lakin həmin münasibətdir. Bu gün üçün çoxundan asılı olmayaraq, gənci də, qocası da bizə qonaq gəlir. İmkanım olanda qarşılayıram, imkanım olmayanda yalnız görüşüb gedirlər. Məsələn, bu yaxınlarda Sumqayıt məktəbliləri bizə gəlmişdi. Burada şeir gecəsi təşkil edildilər, şeirlər oxudular.

- **Ən böyük arzularınızı eşitmək istərdik.**

- Arzular çoxdur. İndi nəvəmi evləndirirəm, qoy onlar xoşbəxt olsun, mehriban dolana

bilsinlər. Doğrudur, indi evi yoxdur, amma Bakıda balaca bir evimiz var, oğlumun evidir, orda yaşayacaqlar. Arzum budur ki, dünya bir qədər mehriban olsun. Bütün bu düşüncələrin hamısı Xaqanın əsərində var. O deyir ki, "Biz ədl sarayıykən, zülm ilə xarab olduq, Zalimler olan qəsrə, gör, neyləyəcək dövrən". Yəni bu gün cəmiyyət çox mürəkkəb cəmiyyətdir.

- **Bir dəfə demişdiz ki, "Bu həyatda yaşamağın özü bir qəhrəmanlıqdır". Hazırda hansı çətinlikləriniz var?**

- Ümumiyyətlə mənim üçün yaşamaq problem olardı, əgər mənim yazı-pozağım və bu Buynuz kəndi olmasaydı. Bəlkə də çoxdan... İndi o qədər problemlərim var ki, həmin problemləri daşıya bilmirəm, ağırdır. Özü də bizim kimi, biz yaşda olan adamların çox böyük təcrübələrimiz var. Mən uşaqlıqda aclıq, müharibə illəri görmüşəm. Müharibədən sonra bərpa illəri, daha sonra yenidən qurma, sonra müstəqillik, ondan sonra da müstəqillik uğrunda mübarizələr... Yaşamaq çox ağırdır. Dağlar həmin dağ, həmin sular, həmin daşlar, ağaclarıdır. Onu insan kəsir, qaraldır, heydən salır. Dünya bizə hər şey verib, onu qorumalı, qurmaliyıq. Bu mənada hər şey problemidir. İndi insanlar ancaq müdriklik, ağıllıllar hesabına yaşayırlar. Təəssüf ki, dünyanı idarə edənlər onlara qulaq asmır...

□ **Xalidə GƏRAY**

"Metroda köhnə qatarlar 1-2 ilə yeni, kondisionerli qatarlarla əvəzlənəcək"

Nəsimi Paşayev: Hazırkı qatarlar istismar müddətini başa vurmayıb

Metro vaqonlarında kondisioner olmaması və sıxlıq insanları narahat edir. Yayın bu istisində insanlar vaqonlarda nəfəs almağın mümkün olmadığını bildirirlər. Sıxlıq olanda isə insan sanki özünü cəhənnəmdə hiss edir. Sərnişinlər vaqonlardakı pəncərələri açsalar da sərin hava vurmur. Kondisionerli yeni 1-2 ədəd qatar istifadəyə verilib. Artıq oda kimin şansına düşsə, minir.

Qeyd edək ki, "Bakı Metropoliteni" QSC-nin sədri Zaur Hüseynovun əmrinə əsasən, iyul ayının 10-dan metropolitenə qatarların hərəkətində yay qrafikinə təbiiyə başlanılıb. Qrafika uyğun olaraq, tərtib edilən cədvələ görə, bir saat ərzində hərəkət yükü nəzərə alınaraq, xətlərdə qatarlararası intervallarda dəyişikliklər edilib. Gur saatlarda "Həzi Aslanov" stansiyasından "28 May" stansiyasına qədər və əks istiqamətdə interval 2,5 dəqiqə olacaq. Qalan vaxtlarda bu istiqamətdə, əsasən, 3 dəqiqəlik intervalla hesablanmış hərəkət təşkil ediləcək.

Məlumdur ki, metropolitenə iki xətt olsa da, qatarlar yolun əsas hissəsini bir xətt üzrə qət edir. Buna görə də "28 May" stansiyasından sonra hərəkət zamanı həm "İçərişəhər", həm də "Dərnəgüli" stansiyaları istiqamətində interval iki dəfə artır. Buna uyğun olaraq, həmin sahələrdə qatarlar gur saatlarda 5, digər vaxtlarda isə 6 dəqiqə uzaqlıqda olmaqla hərəkət edir. Qeyd edək ki, gur hərəkət səhər saat 8-dən 10-a, axşam isə 6-dan 9-un yarısına qədərdir. Yalnız gecə saatlarına yaxın və qeyri-ış günləri hərəkət fərqli intervalla təşkil edilir. Yay qrafiki yeni tədris mövsümünə qədər qüvvədə olacaq.

Yay mövsümünə keçid və intervallar müəyyən olunsa da, metro istifadəçiləri son vaxtlar intervallarda gecikmə yarandığını və buna görə də sıxlıq yaşadığını bildirirlər. Redaksiyamıza daxil olan şikayətlərə görə əvvəllər 5 dəqiqəyə gələn qatarın indi 6-7 dəqiqəyə gəldiyi, 20 yanvar metrosunda isə qatarın hətta 8 dəqiqəyədək gecikdiyi deyilir.

Biz də bu gecikmələrin səbəbini öyrənmək, həm də hər kəsi düşündürən yeni, kondisionerli qatarların nə zaman istifadəyə buraxılacağını öyrənmək üçün Bakı Metropoliteninin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nəsimi Paşayevlə əlaqə saxladıq. N.Paşayev gecikmənin olmadığını dedi: "Pik saatlarda qatarın gəlmə vaxtı 5-6 dəqiqədir. Qeyri pik saatlarda, axşam saatlarında, xüsusən də istirahət günlərində bir az fərq olur. Biz bunu əvvəldən elan etmişik. Qatarlarımız istismar müddətini başa vurduqdan sonra onlar yeni qatarlarla əvəzlənəcək. Yəqin ki, bu proses 1-2 ildən sonra başlayacaq. Hazırkı qatarlar istismar müddətini başa vurmayıb. Onlar istismar müddətini başa vurmamaları onları çıxarda bilməz. İstismar müddəti bitən qatarlar xətdən çıxarıldıqdan sonra onun yerinə müasir qatarlar alınacaq. Hazırda istifadə edilən qatarlar rus istehsalı olduğu üçün istehsalçı tərəfindən kondisioner quraşdırılması nəzərdə tutulmayıb".

□ **Günəl MANAFLI**

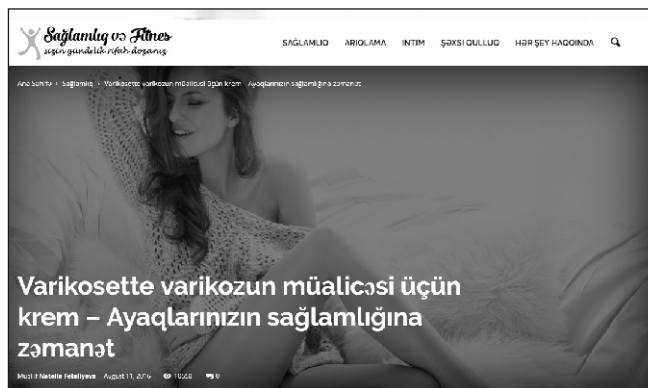
"Varikosette" elektron alış-veriş saytı vətəndaşları aldadır

Şikayətçi: "Nə sifariş etdiyim dərmanı, nə də pulumu geri ala bilərəm"

Hüquqşünas: "Bu cür olayda dələduzluq maddəsinin tərkibi var"

Son bir neçə ildə Azərbaycan elektron ticarəti geniş yayılmağa başlayıb. İnsanlar onlayn alış-veriş sayəsində istədiyi malı internet üzərindən ala, sifariş edə bilər. Lakin dəfələrlə onlayn satışı ilə bağlı fırıldaq hadisələrin şahidi oluruq.

Belə ki, alıcı veb-sayt qismində hansısa təqdim olunan ünvanda qeydiyyatdan keçir, onlayn ödəmə edir, çatdırılan mal ya düşündüyündən və ödədiyi məbləğin qədərindən qat-qat aşağı dəyərdə olur, ya da ki, ümumiyyətlə sifariş olunan mal gəlmir. Bu cür fırıldaqçılar isə hansısa qondarma

Varikosette varikozun müalicəsi üçün krem – Ayaqlarınızın sağlamlığına zəmanət

saytlar tərəfindən həyata keçirilir. Onlar təqdim etdikləri malların çox yaxşı reklamını aparır, çoxlu alıcı cəlb edir (onların arasında evdar xanımlar üstünlük təşkil edir), ödənişləri qəbul etdikdən sonra isə aradan çıxır, heç bir mesaj və ya zəngə cavab vermirlər.

Bu günlərdə Aygün Kerimova adlı şəxs də redaksiyamıza müraciət edərək bu cür fırıldaq

saytın qurbanı olmasından şikayətlənib. Şikayətinin sözlərinə görə iki həftə bundan əvvəl "Varikosette" adlı saytın bəh-bəhlə təqdim etdiyi dərman-kremi ödənişini etsə də, sonradan nə dərmanı alıb, nə də pulunun geri almaq üçün adı çəkilən saytla əlaqə saxlaya bilmir.

"Həmin saytdan anam üçün dərman-krem sifariş etmişdim. Göstərilən elektron poçt vasitəsi ilə 43 manat ödəniş də etmişdim. Guya onun 39 manata qədər dərmanın, geri qalan 4 manatı isə göndərilmiş haqqı idi. Lakin ortalıqda nə dərman var, nə də pulumu geri ala bilmirəm.

Öz nömrə ilə yenidən qeydiyyatdan keçdim. Məne cavab verildi ki, telefonla əlaqə saxlamaq yalnız birtərəflidir, yeni yalnız onlar mənə zəng vurub əlaqə saxlaya bilər. Həmin nömrə ilə əlaqə saxlamaq isə qeyri-mümkündür, heç bir cavab verilmir".

Şikayətinin sözlərinə görə etdiyi ödənişin çeki də var, lakin bununla bağlı hara müraciət edəcəyini bilmir.

Qeyd edək ki, adı fırıldaqçılıqda keçən "Varikosette" adlı saytla bağlı kiçik araşdırma aparıldı. Məlum oldu ki, faktiki olaraq saytın nə ünvanı, nə də kimliyi, hansı ölkədə fəaliyyət

göstərdiyi məlum deyil və heç bir əlaqə telefonu da yoxdur. Sayt qondarma şirkət üzərində "fəaliyyət" göstərir. Çox güman ki, Aygün Kerimova kimi fırıldaq qurbanlarının sayı kifayət qədərdir. Bəs belə olan halda alıcılar hara müraciət etməlidir?

Məsələ ilə bağlı hüquqşünas Əsəbəl Mustafayev "Yeni Müsavat"a danışdı. Hüquqşünas qeyd edib ki, bu cür olayda dələduzluq maddəsinin tərkibi var:

"Bununla bağlı alıcı mütləq şəkildə hüquq mühafizə orqanlarına müraciət etməlidir. Əgər qeyd olunan telefon nömrələri işləmirsə, alıcı aldadılıbsa deməli burada dələduzluq halı, cinayət əməli var. Şikayətçi saytın şəklini çəkərək və yaxud digər formada polisə müraciət edib hüquqlarını tələb edə bilər. Müştəri həm də dəqiqləş-

dirse ki, fırıldaq qurbanı olan daha bir neçə şəxs var, yeni kütləvi aldanma var, bu halda hüquq mühafizə orqanları məsələyə daha da ciddi yanaşar. Bunun üçün şikayətçi sosial mediada bu haqda yazıb, sorğu edə bilər".

Ekspertlər qeyd edir ki, bu cür hallarla rastlaşmamaq üçün sifariş edərkən təqdim olunan elektron mağazanın etibarlı, tanınmış, ən əsası da qanuni yolla fəaliyyət göstərməsinə diqqət edilməlidir. Ölkəmizdə 10 may 2005-ci il tarixində "Elektron ticarəti haqqında" qanunvericilik qəbul edilib. Həmin qanuna əsasən elektron ticarətin təşkili, həyata keçirilməsinin şərtləri pozularsa, həmin elektron ünvanın sahibkarı qanunda nəzərdə tutulmuş formada məsuliyyət daşıyır.

□ **Xalidə GƏRAY**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 164 (6778) 8 avqust 2017

Əgər optimistsinizsə... daha az xəstələnəcəksiniz

Optimistlər, yəni nikbin ruhlu insanlar daha az xəstələnilirlər və ağrını daha zəif hiss edirlər. Amerika Birləşmiş Ştatlarının Pitsburq Universitetinin araşdırmaları nəticəsində məlum olub ki, həyatın çətinliklərinə nisbətən yüngül yanaşanlar, bədbin və əsəbi insanlara nisbətən viruslu infeksiyalara 3 dəfə az yoluxurlar.

Alimlər hətta eksperiment də keçiriblər. Onlar üzərində təcrübə keçirdikləri insanları qəsdən virusa yoluxdurublar. Optimistlərin əksəriyyətinin immuniteti virusa qalib gəlib. Pessimistlər isə bərk xəstələniliblər. Başqa bir araşdırma daha sensasiyalı nəticə verib. Sən demə, eyni zədə almış optimist və pessimistlər ağrını müxtəlif cür hiss edirlər. Gələcəyə böyük ümidlərlə, nikbinliklə baxan insanlar ağrını zəif hiss etdikləri halda, bədbin olanlar bərk ağrılarından şikayətlənirlər. Əhval-ruhiyyəsi yüksək olan adamlar cərrahiyyə əməliyyatları və travmalardan sonra da daha tez sağalır, nadir hallarda xərcəng və infarkta düşürlər. Yel Universitetinin araşdırmaları isə göstərib ki, qocalıqdan qorxmayan və qocalma əlamətlərini təbii, normal və qarşısını almaz bir proses kimi qəbul edənlər digərlərinə nisbətən daha gec qocalır və çox yaşayırlar. Ümumilikdə isə yaxşı əhval insan ömrünü minimum 7 il uzada bilər.

Aldığı hədiyyəni açdığı üçün qızını polisə verdi

Dünyanın ən qoribə həbsi bəlkə də elə budur. Cənubi Karolina ştatında (ABŞ) yaşayan 12 yaşlı bir uşaq 2006-cı ilin dekabrında qoribə hadisə ilə üzləşib. Anası polisə müraciət edərək oğlunun ondan icazə almadan Yeni il hədiyyələrini açdığını söyləyib. Polis də uşağı həbs edib. Rok Hill polis şöbəsinin hesabatına görə, uşaq ailə fərdlərinin icazəsi olmadan "Nintendo Gama" oyununu açıb. Ana 85 dollar dəyərindəki hədiyyənin açıldığını görəncə polisələrə müraciət edib və yazıq uşaq "kiçik oğurluq"da günahlandırılıb. 27 yaşındakı dul ana deyib ki, oğlu daim ailə qərarlarına tabe olmur. Odur ki, bu həbs onu həm məktəbdə, həm də evdə adam edə bilər. Uşağı gözdağı məqsədilə 12 saat saxlayıblar.

Qadın itini dişlədi

Kanadanın paytaxtı Torontodakı metroda qadın öz itini dişləyib, onun üstünə qışqırıb və bir neçə dəfə onu vurub. Bu hadisəni görənlər videoya çəkərək YouTube-da yerləşdiriblər. Rolikdən də görünür ki, sahibəsi itinə aramsız olaraq "bədir, dayandır" deyir. Amma bu arada itin olduqca sakit olduğu da görünür.

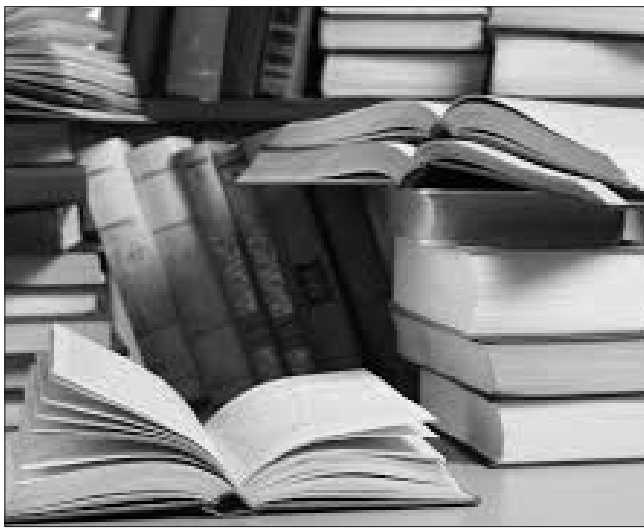
Belə ki, it sakit şəkildə sahibəsinin dizlərinin altında dayanıb. Qadının bir neçə dəfə itin ağzlığını çıxardığı da görünür. Aradan bir neçə dəqiqə keçəndən sonra ona bir kişi yaxınlaşıb və qadıncıdan bu hərəkətlərinə son qoymasını istəyib. Həmin şəxs daha sonra

maşinist kabinasına yönəlib. Bundan sonra qadın etiraz etmədən qatana tərək edib. Bu haqda hadisənin şahidləri də yazıblar.

Bədii yaradıcılıqla məşğul olanlar daha çox xoşbəxt olurlar

Yeni Zelandiyanın psixoloqları müəyyənləşdiriblər ki, bədii yaradıcılıqla məşğul olmaq daim insanı xoşbəxt edir. Journal of Positive Psychology-da çap olunan bu məqalədə bədii yaradıcılığın və kreativliyin insanı xoşbəxt etdiyi əsaslandırılıb. Bu araşdırmaya rəhbərlik edən Otaqa universitetinin mütəxəssisi Tamlin Koner bildirib ki, kreativlik insanın emosional hisslərinə təsir edə bilər. Araşdırmaya görə, belə məlum olub ki, həyatında nə işə məğlubiyəti olan insanlar daha aktiv və xoşbəxtidirlər. Bu məşğuliyyətlər sırasına kulinariya, poeziya, rəssamlıq, tikiş və ya toxuculuq, kitab yazmaq, kompüter işi və bəstəkarlıq daxildir.

Psixoloqlar hesab edirlər ki, belə yaradıcılıqla məşğul olmaq insanda stressi azaldır, xəstəliklərin sayını artmağa qoymur və insanları daim formada saxlayır. Alimlər bildiriblər ki, hökumətlərin xüsusi bir sosial proqramı olmalıdır ki, insanlar rahat şəkildə bu kimi işlərlə məşğul ola bilsinlər.

Yuxu dərmanı içirsinizsə...

ABŞ-dakı Harvard Universiteti ilə Fransadakı Bordo Universiteti ortaq bir araşdırma hazırlayıb. Araşdırmaya görə, yuxu dərmanı insanlarda yaddaş, davranış pozğunluğu, özünü idarəetmə çətinliyi yaradır.

Araşdırma hələ bu xəstəliyə tutulmamış 70-78 yaşlarındakı 1063 adam üzərində aparılıb. Məlum olub ki, yuxu dərmanı qəbul edən insanlarda bu cür hallar 15 il içində 50 faiz artıb. Alimlər hesab edir ki, bunun səbəbi yuxu dərmanının yan təsirlərində ola bilər.

QOÇ - Ürəyiniz istəməyən adamlarla ünsiyyətdən uzaqlaşın. Əgər mü sahibiniz sizi başa düşmürsə, özünüzü yormağa nə lüzum?! Nahardan sonra işgüzar sövdələşmələrdə iştirak edin.

BUĞA - Yaxşı olar ki, bu təqvimdə hər hansı riskə getməyəsiz. Onsuz da bunun müsbət nəticəsi olmayacaq. Kənar məsləhətlərə qulaq əsin. Vaxtınız olsa, qohumlarınıza baş çəkin.

ƏKİZLƏR - Ümumi çaralarına görə kifayət qədər uğurlu təqvimdir. Bir tərəfdən sevindirici xəbərlər eşitməyiniz, digər tərəfdən şəxsi büdcənizdə müəyyən artımlar ovqatınızı xoş edəcək.

XƏRÇƏNG - Yaxşı olar ki, tərəddüd etdiyiniz bütün planları təxirə salasınız. Çünki ulduzlar əmin olmadığınız məsələlərə baş vurmağı məsləhət görmür. Əsas vaxtınızı fəaliyyətə yönəldin.

ŞİR - Günün birinci yarısı müəyyən qədər gərgin keçə bilər. Sonrakı müddətdə isə qarşınıza qoyduğunuz məsələlərdə bəxtiniz gətirəcək. Qazanmaq və qonaq getmək üçün də münasib vaxtdır.

QIZ - Öhdənizə düşən işlərin çoxluğu sizi yora bilər. Bu səbəbdən qarşınızda duran vəzifələri konkretləşdirməlisiniz. Həvalərin dəyişkenliyi səhhətinizə mənfi təsir göstərməsin deyə, qorunub.

TƏRƏZİ - Bəxtinizdə mübahisəli bir gün dursa da, büdcənizi artırmaq üçün gözəl imkanlar qazanacaqsınız. İradənizə zidd addımlar atmayın. Hansısa məqsədinizə tərs olmaqla yetiyməyə çalışmayın.

ƏQRƏB - Ürəyinizə yaxın olan adamlarla rastlaşacağınız şübhə etməyin. Eyni zamanda buna özünüz də cəhd edin. Əmin olun ki, bu, rahatlığınızı təmin edəcək. Kəsibçiliği dərd kimi qavramayın.

OXATAN - Avqustun ən uğurlu günlərindən birini yaşayacaqsınız. Perspektivli sövdələşmələrdə iştirak etmək üçün olduqca ideal vaxtdır. Axşama yaxın təzə xəbərlər eşitmək ehtimalınız da var.

OĞLAQ - Görəcəyiniz işlər bərədə hər kəse məlumat verməyin. Əks təqdirdə bu əməl özünüze qarşı silaha çevriləcək. Yalnız ədalətli addımlar atın. Təcrübəli insanların məsləhətini eşidin.

SUTÖKƏN - Fəaliyyətlə bağlı ciddi problemlərlə rastlaşa bilərsiniz. Bu səbəbdən məsləhət görülməyən adamlarla ciddi müzakirələrə girişməyin. Nəzərə alın ki, dənəndən Ay bürcünüzə qərar tutub.

BALIQLAR - Yorulmaq bilmədən çalışmalısınız. Çünki indiki dar məqamda hər şey çıxardığınız qərarlardan birbaşa asılı olacaq. Ulduzlar şəxsi həyatınızda böyük dönüşün yaxınlaşdığını göstərir.

Qoroskop

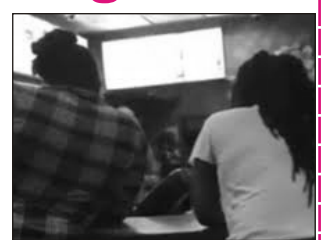
(8 avqust)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Yemək soyuq gətirildi deyə kafeni dağıtdılar

Amerikanın Florida ştatında iki qaradərili qadın Chick-fil-A kafesində qalmaqla yaradıblar. Onlar qab-qacağı yerə atıb, yeməkləri dağıdıb və səs-küy qoparıblar. Onlar bunu belə əsaslandırılıblar ki, restoran heyəti onlara soyuq naqqətlər təqdim ediblər. Baş vermiş insidentin videofotolarını Ellison adlı qadın özünün Facebook səhifəsində yayıb. Qadın yaydığı bu video internetdə populyarlıq qazanıb. Narazı qadın müştərilərin videosu internetdə iki milyona yaxın baxış toplayıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.